

ŽIVA ZAJEDNICA

· LEBENDIGE GEMEINDE

BROJ 10 (164) · LISTOPAD/OKTOBER 1995 · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN · D 2384 E

Srebrni jubileji naših misija

P. Jakelić, „Kraljica Hrvata“, HKM Frankfurt · Foto: M. Janković

- Izbori i kultura u politici
- Moderni robovlasnici – Moon
- Biciklom oko svijeta
- Socijalna slika hrvatske mladež

Kraljice Hrvata, suputnico naša!

Ti poznaješ naše dane, sjaj i prah njihov.

Poznajješ naše puteve i domove, naša bespuća i beskućništva.

Znaš naše namjere, naša nastojanja i nemoć našu da ustrajemo u svemu na što smo se odlučili, da odolimo svemu što nas okrađa.

Podi s nama, blagoslovi nas u našem trudu i u našim dvojabama.

Ti, blagoslovljena ljubavlju prema svome sinu, povedi nas k njemu da iskusimo blizinu njegovu.

Kraljice Hrvata, sudionico naše svakodnevice!

Ti nam možeš reći kako da u jednosti naših dana, posred njihovih običnosti, prepoznamo smisao.

Ti nam možeš reći gdje je u sivilu ovoga svijeta skrivena svjetiljka koja ne gasne, čiji se plamen ne povija.

Ti, majko sreće, povedi nas k izvoru života!

Povedi nas na polja zasijana radošću koja se dijeli sa svojima, koja se razdaje rasipno!

Uvedi nas u obilje naših duša!

Kraljice Hrvata, sustolnice naša!

Ti s nama blaguješ kruh našega truda, kruh naših muka.

Ti s nama piješ gorčinu našu i nadu našu.

Sjedi s nama, okupi nas u bratsko zajedništvo, okrijepi nas.

Za stolom tvoga sina mlakost naša u gorljivost se preobražava, život nam se obnavlja.

Sin tvoj dariva nas obiljem koje ne kopni, koje se ne rastače.

Dariva nas ljubavlju koja se ne zaustavlja.

Kraljice Hrvata, sugovornice naša!

I ti si upoznala tuđinu i neprihvaćenost, ugroženost i negostoljubivost.

I ti si čeznula za svojim domom.

Čeznula si za njim premda si pamtila neimaštinu njegovu, neizvjesnost mnogih dana u njemu.

Reci nam kako čežnja prestaje biti rana, kako postaje snaga?

Pouči nas kako da svoje duše,

kako da svoje ljubljene ne lišimo doma,

dragocjenog mjesta u kojem prebiva toplina,

to plemenito dijete blizine.

Kraljice Hrvata, supatnice naša!

Majko hrabro življene boli, i ti si iskusila bol odijeljenosti i bol samoće.

Ali se nisi obeshabrila time što ti toliko toga nije moguće.

U patnji svoga sina razumjela si da je čovjeku dovoljno ako za svojih dana uzmogne biti čovjek.

Ako sa svojima uzmogne dijeliti svoju ljudskost.

Naši životi su životi za naše.

O, da nas tvoj sin očuva u toj istini!

Kraljice Hrvata, poslužiteljice naša!

Dolazimo ti s povjerenjem, u jednostavnosti naših bića.

Donosimo ti sve naše ushite, sva opterećenja naša.

Dolazimo ti s umorom koji nas guši, sa zanosom koji nas budi,

s obećanjima koje smo dali svojima.

Dolazimo ti jer si ti jedna od nas i jer je tvoj sin jedan od nas.

Dolazimo ti jer smo jedna obitelj, jer smo prožeti istim imenom Isusovim.

Kraljice Hrvata, Marijo, majko i sestro naša!

Stjepan

Kraljice Hrvata!

UVODNIK

Sve naše iseljeničke godine

Obilježavanje raznih jubileja hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj nametnulo se samo od sebe. Ove godine, kako ćete vidjeti u ovom broju, slavi se u mnogim misijama četvrt stoljeća postojanja i djelovanja brojnih misija. Proslava takvog jubileja znači ponos, radost, ali i tugu. Jedan od propovjednika u povodu obilježavanja 25. obljetnice jedne misije doslovce je rekao: „Ne dao Bog da slavimo i 50. obljetnicu ove misije!“ To zapravo znači da je došlo vrijeme odluke o povratku kući. Obljetnice misija se obilježavaju da se pokaže nenadoknadiiva uloga tih ustanova u čuvanju vjerske, nacionalne i kulturne svijesti stotina tisuća iseljenih Hrvata. To su usto prigode za duhovne obnove članova misije, za sjetni pogled unatrag, ali i poziv za razmišljanje unaprijed.

Osim toga u ovom broju je posebno „težak“ članak o skorim izborima za Hrvatski sabor u rubrici „Motrište“. Vrijedi ga pročitati, jer autor toga članka iznosi svoje poglede, bojazni i nedoumice posebice u vezi s izborom 12 zastupnika iz hrvatske dijaspe. Uvjereni smo da će vašu pozornost, dragi čitatelji, privući i naši ostali tekstovi, ali ne možemo a da vam još ne preporučimo članak „Moderni robovlasnici“ te razgovor s Antom Tokićem.

Mjesec listopad je posvećen Gospi, pa smo na naslovnici objavili sliku „Kraljica Hrvata“, koja odnedavno krasi novu kapelu Hrvatskoga katoličkog centra u Frankfurtu, te meditaciju Stjepana Lice na drugoj stranici, koju je pjesnik napisao specijalno za ovu priliku. Ugodno čitanje želi vam uredništvo.

MOTRIŠTE

Piše: Vlatko Marić

Izbori i kultura u politici

O trenutačnoj političkoj klimi u Hrvatskoj i predstojećim parlamentarnim izborima. Novost: izbor 12 zastupnika u hrvatski Sabor iz dijaspe. Zamke tih izbora i opasnost od veće podijeljenosti iseljeničstva.

Događaji na hrvatskoj političkoj sceni privukli su moju pažnju i naveli me na razmišljanje. Naime, iako fizički udaljen od događanja u Hrvatskoj, intenzivno pratim ono što se događa. Ova fizička udaljenost daje mi mogućnost da trijeznije i bez političke stranačke zaslijepljenosti prosuđujem ono što se događa na političkoj sceni. Promatraču sa strane, kojemu nije svejedno kako će se hrvatska demokracija dokazati unutra i vani, te kako će Hrvatska, kao zemlja, uspjeti izboriti svoje mjesto među europskim demokracijama, jasno je da su ovi trenuci koje proživljava hrvatski narod i hrvatska država odlučni za hrvatsku državu i za Hrvate uopće. Jedan od tih odlučnih momenata bit će i skori izbori za hrvatski Sabor.

1. Promjena stranke-promjena uvjerenja?

U zadnje vrijeme učestali su prijelazi iz opozicijskih stranaka u vladajuću stranku HDZ. Ti su se prijelazi ubrzali nakon „Oluje“ i najave mogućnosti da bi se mogli održati skori saborski izbori. Iako je jedan od motiva kojim je Sabor opravdavao potrebu svoga raspuštanja upravo velik broj prijelaza zastupnika (24) iz stranke u stranku, ipak je očito da su prijelazi iz stranke u stranku motivirani upravo saborskim izborima koji su se već dulje vrijeme sve jasnije ukazivali na vidiku. Oslobođenjem Krajine postalo je jasno da se mijenja stanje u Hrvatskoj. Program kojim je HDZ doveden na vlast postao je stvarnost: **Hrvatska je postala slobodna i samostalna država.** Ova činjenica dovela je u pitanje ostvarenje vladalačkih ambicija kod mnogih u opozicijskim strankama. Postalo im je očito da nemaju baš puno izgleda

uskoro vladati, a oni bi to željeli. Budući da je želja za vlašću jaka, onda se traže i sredstva za ostvarenjem vlasti: **prijelaz u vladajuću stranku.** Nameću se vrlo važna pitanja: Što se dogodilo kod ovih političkih prebjega s njihovim političkim uvjerenjima, te kako sada objasniti da je nestala ljubav prema stranci kojoj su dosada pripadali? Može li im se sada vjerovati da sutra, ako se ponovno promijene uvjeti, neće opet tražiti transfer u neku novu vladajuću stranku?! Što oni misle o demokraciji? Mogu li se stranke mijenjati kao košulje? Žele li oni ponovno stvoriti u Hrvatskoj jednostranački sustav? Nije li to pomalo opasno za hrvatsku demokraciju, ne samo na unutarnjem planu, nego i za međunarodni ugled hrvatske države, ako bi se broj zastupnika oporbe sveo na minimum, a saborska diskusija svela na diskusiju unutar jedne stranke?! Sumnjam da HDZ želi Hrvatsku pretvoriti u nedemokratsku jednostranačku državu, ali, ukoliko bi se oporba sama uništila, tada bi „stranačka disciplina“ jedine stranke mogla polako ugušiti svaku (pa i pozitivnu) kritiku. Hrvatska demokracija treba nekoliko stranaka koje bi trebale i morale pokazati i dokazati Hrvatsku kao demokratsku državu, kako na unutarnjem tako i na vanjskom planu. Stoga je jako važno postojanje kvalitetnih stranaka s kvalitetnim programima ali i s ambicijama da se u Saboru i u vlasti (vladi) očituje demokracija i kritičnost. Nije jaka, a ni uspješna zemlja u kojoj nema oporbe. Kad kažem oporba, ne mislim da program svake stranke mora biti drugačiji, odnosno, suprotan programima drugih stranaka. Jasno je da će programi mnogih stranaka imati mnogo toga zajed-

Herausgeber/
Izdavač:

ŽIVA ZAJEDNICA

**Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46 · Fax (0 69) 5 48 21 32

Verantwortlich/
Odgovara:

Bernard Dukić

Chefredakteur/
Glavni urednik:

Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo:

Maja Runje, Stanka Vidačković,
Božica Červinka, Jura Planinc,
Ivek Milićec, Ivan Bošnjak,
Jozo Sladoja, Božo Marić

Mitarbeiter/
Suradnici:

Željka Čolić, Vesna Školnik,
Ivo Balukčić, Alen Legović,
Ivo Marković, Ivo Matijević,
Marko Obert, Vlatko Marić

Layout:

Ljubica Markovica

Jahresbezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom)

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Lithos +
Seitenmontage:

Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck:

Scholl+Klug Druckerei GmbH
64546 Mörfelden-Walldorf

MOTRIŠTE

ničkog, budući da je interes hrvatskog naroda prepoznatljiv i očit, tako da jedna stranka, čiji bi program bio suprotan interesu hrvatskog naroda, ne bi bila prihvaćena. Danas je, mislim, svakom građaninu Hrvatske i Hrvatu jasan interes i cilj hrvatskog naroda: **Hrvatska slobodna i demokratska država u kojoj će njeni građani živjeti u slobodi i blagostanju.** To ne bi trebalo biti sporno za sve hrvatske političke stranke. Ono što ih može razlikovati jest različitost pristupa i metode u ostvarenju tog zajedničkog cilja. Vlast različitih stranki u pojedinim županijama, gradovima i općinama jest mogućnost konstruktivnog dijaloga i sučeljavanja tih različitih metoda u pristupu i ostvarivanju cilja. To bi trebalo onemogućiti borbu za vlast samo radi vlasti, a pomoći zdravu političku konkurenciju. Zdrava politička konkurencija je bitna komponenta demokracije i napretka društva i države. To vrijedi i za Hrvatsku. Stoga bi u sljedećim izborima trebalo ovo i ostvariti. Ne bismo smjeli dovesti Hrvatsku u takvu situaciju da je sami, a još više svijet, počinjemo gledati kao totalitarnu, jednostranačku i nedemokratsku državu. Takvo mišljenje, koje bi nastalo ukoliko bi oporbene stranke nestale iz Sabora, ne bi služilo ni interesu hrvatskog naroda, a ni vladajućoj stranci.

2. Izborni zakon

Promjena izbornog zakona, te neke odluke donesene u ovom zakonu mogle bi imati negativne posljedice za hrvatsku državu. Želim samo ukazati na dvije činjenice koje bi mogle imati negativne posljedice. Prva se odnosi na sliku i posljedice koje može stvoriti u samoj državi i u svijetu donošenje izbornog zakona prije samih izbora po hitnoj izvanrednoj proceduri. Druga činjenica se odnosi na stranačke izborne liste u dijaspori.

Počnimo u prvom redu s promjenom izbornog zakona. Istina je da su neke odredbe trebale biti promijenjene, ali činjenica da se pred svake izbore mijenja izborni zakon, kod vanjskih promatrača izaziva sumnje u demokratičnost hrvatske države i dobre namjere vladajuće stranke. Takve sumnje se pojačavaju posebno kad se takav zakon donosi u izvanrednoj proceduri i s kratkim vremenom za demokratsku diskusiju. Takve procedure ne pomažu puno da se Hrvatska potvrdi kao demokratska država. Ponekad je bolje ostaviti jedan izborni zakon (koji omogućuje u dobroj mjeri demokratske izbore), nego donijeti

novi, pa makar on omogućavao demokratske izbore, jer dovodi u sumnju demokratičnost i proceduru donošenja takvog zakona, ali i sam izborni zakon kao **normativnu vrijednost** ostvarenja jedne demokratske države.

Izbori u dijaspori – opasnosti

Novi izborni zakon daje mogućnost hrvatskoj dijaspori birati svoje predstavnike u hrvatski Sabor. Ovakva odluka mogla bi imati jako negativne posljedice za **hrvatsku državu**, ali i za **hrvatsku dijasporu**. Nije sporno glasovanje Hrvata u dijaspori za izbore u Sabor, ali jest sporno sastavljanje **posebnih stranačkih lista za dijasporu**. To pretpostavlja da se u dijaspori trebaju organizirati i djelovati stranke. Ta činjenica dovodi hrvatsku dijasporu u poteškoću. Naime, prema zakonima većine zemalja u kojima žive i djeluju Hrvati, stranci nemaju pravo osnivati stranke i podružnice stranaka zemalja iz kojih potječu i djelovati u njima. Stranci imaju pravo osnivati udruženja kulturnog i humanitarnog karaktera. Odluka o stvaranju posebnih državnih lista hrvatskih stranaka za izbore u Sabor imat će dvije posljedice za Hrvate u dijaspori:

a) Hrvatske stranke moraju se registrirati kao stranke u svim državama gdje su dosad bile registrirane kao humanitarna udruženja, te se time staviti, vrlo vjerojatno, izvan zakona, budući da je takvo stranačko organiziranje u zemljama u kojima žive protuzakonito. To će istovremeno pokazati da njihovo dosadašnje djelovanje nije bilo u skladu s onim što je bilo deklarirano pri njihovoj registraciji kod vlasti. Ovo bi moglo dovesti do gubljenja povjerenja vlasti i u sva hrvatska kulturna i humanitarna udruženja.

b) Posebne stranačke liste dijasporu dovest će do katastrofalne podijeljenosti hrvatske dijasporu u svakoj zemlji, a time i podijeljenosti u dijaspori općenito. Stranačka podijeljenost i stranačke borbe mogle bi dokrajčiti koliko-toliko jedinstvo hrvatske dijasporu. To bi isto tako moglo utjecati na organiziranje hrvatskih udruženja u nacionalne koordinacije, te tih nacionalnih koordinacija u **Hrvatski svjetski kongres**. Bilo bi bolje da Hrvati u dijaspori glasuju za jedinstvene liste stranaka u domovini jer bi to unijelo manje podijeljenosti u dijaspori. Stvaranje i organiziranje stranaka u dijaspori imat će katastrofalne posljedice ne samo za hrvatsku dijasporu, nego isto tako i za njenu povezanost s Hrvatskom. Ako se želi da Hrvati iz dijasporu mognu iskazati svoja mišljenja i pomognu u razvoju demokracije, onda

bi bilo bolje stvoriti neku vrstu **vijeća**, sastavljenog od predstavnika izabranih iz dijasporu, koji bi se sastalo dva-tri puta godišnje, te pismeno prenijelo mišljenja i preporuke hrvatske dijasporu Saboru i vladi. To bi bilo korisnije od sabornika koji bi bili „ni na nebu ni na zemlji“, a ipak utjecali na rad institucija zemlje u kojoj žive samo duhom i osjećajima, ali daleko od stvarnosti svakodnevnice.

Koga birati?

Naslanjajući se na kontekst izbora logično se nameće i razmišljanje o kandidatima za saborske klupe, te za odgovorna mjesta u političkom životu hrvatskog društva. Pitam se tko bi trebale biti osobe kojima dajemo ovlast da nas zastupaju u Saboru, te u naše ime donose zakone. Zastupnik-parlamentarac je vrlo važna uloga u životu jednog naroda i jedne države. Kroz pedeset godina nismo mogli bitno utjecati na parlamentarni život, ali sada možemo. Stoga je jako važno znati tko nas zastupa u Saboru. Ne bi se smjelo dogoditi da nas u Saboru zastupaju ljudi koji ne poštuju naše ljudske, nacionalne i vjerske vrijednosti. Ne bi se smjelo ponoviti da u sabornici ponovno neki novi (ili stari) zastupnik dodan vrijeđa i izrugiva vjerske vrijednosti većine hrvatskog naroda i uz to tvrdi da mu želi dobro. One koji su to činili, ili onima koji nisu osudili takvo ponašanje u ovom sazivu Sabora, takvina ne bi trebalo dati ponovno mogućnost da budu u Saboru. Naime, Sabor je mjesto gdje se traži mogućnost kako omogućiti ljudima u hrvatskoj državi bolji i napredniji život, a ne samo mjesto gdje će pojedinac ostvariti svoje osobne ambicije, pokazati svoju kulturu/nekulturu, vrijeđati druge izrugavajući ruglu osobni život pojedinca, ustanova, vjere, te ponižavati ono što je sveto i vrijedno hrvatskom narodu. Toga bi trebali biti svjesni i oni koji sastavljaju stranačke liste, te birači. Stranke koje bi ponovno stavile na svoje liste one što su vrijeđali ili blatili nacionalne i vjerske vrijednosti, trebalo bi kazniti odbijajući glasovati za njih.

Staviti u praksu ova i slična razmišljanja sigurno bi moglo pridonijeti jačem potvrđivanju demokratskih principa za koje se hrvatski narod izborio i nastoji ih učvrstiti. Rad na usavršavanju i ostvarivanju demokracije ne može nikada biti potpuno završen. Demokracija je proces potreban usavršavanja, napredovanja. U tome kontekstu treba shvatiti i ovo razmišljanje kao prilog tom procesu usavršavanja. ■

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

- Bernard Nathanson (69), poznati američki ginekolog, prešao je u Katoličku crkvu. Početkom sedamdesetih upravljao je jednom od najvećih američkih klinika za pobačaje, a početkom osamdesetih postao je protivnikom pobačaja.
- Norma McCorvey, nekada vodeća zagovornica pobačaja u SAD, pristupila je jednom pokretu za zaštitu života i primila sakrament krštenja.
- Novi školski predmet – antirasizam, predavat će se od iduće godine na 50 rimskih škola. Neće ga predavati samo nastavnici, nego i gosti, pretežito emigranti iz raznih zemalja, kao Etiopije, Pakistana, Bosne i Hercegovine.
- U Francuskoj trenutačno samo svaki drugi par ide na vjenčanje u crkvu. Prije 15 godina crkveno se vjenčavalo 70% parova.
- Nakon kratkog graničnog sukoba između Perua i Ekvadora, koji je bio opteretio i crkvene odnose, nedavno su biskupi obiju zemalja u Limi slavili zajedničku misu za mir.
- U Sjedinjenim Američkim Državama sve više ljudi pristupa pravoslavnim religioznim zajednicama. Tisuće članova reformatorskih i evangeličkih zajednica, kao i anglikanske Episkopalne crkve prešli su u posljednje vrijeme u grčko-pravoslavnu crkvu. Psiholozi religije tumače tu pojavu pojačanim zanimanjem za kršćanskim otajstvom vjere, za mističnim likom kršćanstva, dok zapadne crkve u prvi plan stavljaju moral, zapovijedi i zabrane.
- Međunarodna udruga „Kolpingwerk“ pokrenula je projekt „Starthilfe“, kojim se pomaže izbjeglicama, koje se iz Njemačke i drugih zemalja vraćaju u domovinu. U početku će se pomagati osnovnim živim namirnicama i potrepštinama, a zatim potporom u obnovi i izgradnji kuća, te u tehničkim sredstvima za privređivanje.
- Na području vrhbosanske nadbiskupije od početka rata oštećeno je ili uništeno 614 crkava i crkvenih zgrada. U srpskim napadima stradalo je 397 crkvenih objekata, a 270 u muslimanskim. Srpske snage oštetile su 130 katoličkih groblja, a muslimanske 96.
- Sarajevski gradonačelnik Tarik Kupusović pozvao je papu Ivana Pavla II. da posjeti Sarajevo.
- U Okučanima će u svoju novu kuću uskoro useliti prognane časne sestre s banjolučkoga područja iz družbe Klanjateljica Krvi Kristove.
- 300.000 časnih sestara potpisalo je peticiju protiv diskriminacije žena u Crkvi i društvu, te protiv zlostavljanja žena.
- Zvono koje je u rujnu 1994. zvonilo na Papinoj misi u Zagrebu bilo je već tada određeno za Knin i nazvano kninskim zvonom. Ono je nedavno zaista postavljeno na mjesto gdje je bila crkva sv. Ante.
- Od prijašnjih 30 000 katolika u beogradskoj nadbiskupiji ostalo je još samo 9 000. Ostali su odselili zbog stalnog pritiska i terora srpskih vlasti.
- U Mariji Bistrici započela gradnja samostana bosonogih karmelićanki. Njihov samostan počeo se pred sam ovaj rat graditi na Stupu u Sarajevu, ali je daljnju gradnju zaustavio rat.
- Desetine tisuća mladih iz svih europskih zemalja bilo je u Loretu (Italija) na susretu s Papom od 6. do 10. rujna. U programu susreta bilo je televizijsko uključivanje mladih iz Sarajeva, Belfasta, Litve, Dresdena, Santiaga de Campostella...
- MOVIS, glasilo hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj, izišao je po stoti put. Čestitamo.
- Većina svećenika iz gotovo svih hrvatskih katoličkih misija obavila je redovite duhovne vježbe u Vierzehnheiligen od 2. do 5. listopada.
- U oslobođeno Jajce već su se vratili prognani bosanski franjevci, gdje je već slavljena prva misa nakon oslobođenja. Uspostavlja se pastoralni i karitativni rad.

LIČNOST MJESECA

ANTE TOKIĆ,
HRVATSKI BICIKLIST ZA MIR

Na putu oko svijeta

„Gdje god sam stigao tako sam se predstavljao: Ante Tokić, hrvatski biciklist za mir“, ispričao nam je Ante u našoj redakciji u Frankfurtu. Već se navikao ponavljati priču o svojem pothvatu. Nu, ne želi pričati priču o sebi, nego priču o miru, o domovini, o divnim ljudima i krajevima, o hrvatskim iseljenicima raspršenim po svim zakucima našega globusa.

Pripovijeda jednostavno i smireno. Nema onog urođenog ljudskog opreza pred nepoznatim ljudima, pred ljudima koje prvi put upoznaje i susreće. On već gotovo pet godina susreće samo nepoznate ljude, nova lica, nove zemlje. Svojim već trećim biciklom na ovom putu oko svijeta ispisao je životni roman kojim se malo tko u svijetu može pohvaliti. Od duge vožnje biciklom dobio je atletsku građu. Produhovio se u susretu s raznolikim ljudima, pretežno dobrim.

Zapravo Ante Tokić se može usporediti sa sv. Franjom Asiškim. Kroz cijelo vrijeme putovanja nije imao nikakve sigurne financijske osnove. Pouzdao se u providnost i u dobre ljude. Živio je jednostavno.

Ali, htio je napraviti nešto neobično, nešto veliko, po čemu će se znati tko je, odakle je i zašto se odlučio na biciklističku avanturu oko svijeta. Ljudi su ga prihvatili i upoznali. Jer, Ante Tokić je zasigurno kupio ulaznicu za jedno mjesto u suvremenoj hrvatskoj povijesti. Na svoj način je pronosio istinu o hrvatskom narodu, o agresiji na Hrvatsku i BiH, a zalagao se za mir, pravednost, ljubav i razumijevanje. Zato je Ante Tokić ponio naš naslov ličnosti mjeseca, a razgovor s njim možete pročitati u ovom broju. ■

PISMA • BRIEFE

Ljubav prema domovini

Susreo sam u jednom njemačkom gradu prošle godine Hrvaticu koja je sa sedamnaest godina došla u Njemačku, udala se za Nijemca, i koja mi je u razgovoru rekla: „Za mene je domovina samo etiketa!“ U Osijeku, gdje živim, čuo sam nekoliko puta od naših zaista dobrih vjernika: „Samo neka bude mir, neka ne padaju granate!“

Ti su me slučajevi uznemirili i otada stalno mislim o domovini, tražim istine zbog kojih treba domovinu ljubiti, zbog kojih su (istinâ o domovini) toliki za nju i u ovom ratu dali živote, toliki postali invalidi, toliki protjerani i ostali bez imovine.

Molio sam pojedine profesore s dvaju naših teoloških fakulteta da teološki obrade domovinu (ako postoji „teologija oslobođenja“ zašto ne bi postojala i „teologija o domovini“?), a oni su mi se u lice smijali. Ja sam običan pastoralni radnik (nisam profesor), nemam ni vremena ni sposobnosti za takvo nešto, pa molim preko ovog lista: pišimo svi zajedno knjigu o ljubavi prema domovini.

Što je domovina? Negdje 1950., kad sam bio u osmogodišnjoj školi, rekla nam je nastavnica hrvatskog jezika: „Postoje tri ideala za koje se daje život,

ako treba. To su: Bog, majka i domovina!“ To sam dobro zapamtio. Sad bi trebalo tražiti razloge: političke, ekonomske, socijalne, kulturne, etičke i teološke – u prilog domovini, i to ne samo „nekakve razloge“, nego duboke životne istine. Kad svi reknemo sve što znamo to se može skupiti u jednu knjigu. Ta će knjiga biti nesavršena, ali će biti kao podloga za dopunu.

Ovo bih još htio reći našim ljudima izvan domovine. Toliki su našli kakvu-takvu sigurnost u stranoj zemlji gdje rade. Vratili bi se, ali im nitko ne daje „tu sigurnost“ u domovini. A ja bih rekao da im domovina i te kako daje veliku sigurnost, veću nego bilo koja strana zemlja: daje im slobodu i u toj slobodi veliku mogućnost za rad. Baš sad u domovini imaju mogućnost pokazati svoje sposobnosti (kreativnost). Veoma su velike mogućnosti za one koji nešto znaju i hoće. Da li je bolje na „baušteli“ crnčiti ili u domovini biti svoj gospodar i stvarati (čovjek je tek zadovoljan, kad nešto u životu stvara)?

Ponesite u domovinu svoje znanje i imanje – i bit ćete u domovini sigurniji, nego u tuđoj zemlji!

p. Ignac Čižmešija, Alojzija kard.
Stepinca 27, 31000 Osijek

Pišem pjesme

Poštovani uredniče!

Dok sam privremeno boravio u Frankfurtu, pročitao sam nekoliko brojeva *Žive zajednice*. Nedavno sam preselio u bavarski gradić Hammelburg, tako da ne mogu doći do Vašeg lista. Hrvatska katolička misija u Würzburgu je podaleko. Nu, prije izvjesnog vremena dobio sam slučajno jedan broj *Žive zajednice* od fra Paške Mandurića, voditelja HKM u Würzburgu. On je posjetio moju obitelj kada je u ovdašnjoj crkvi krstio moju kćerkicu, koja se rodila ovdje u Njemačkoj. Ja sam naime ovdje s obitelji u izbjeglištvu, a imam tri sina i kćer. Rođen sam i živio u okolici Jajca sve dok nismo prognani koncem listopada 1992. Budući da sam u listu vidio da objavljujete pjesme, odlučio sam javiti Vam se pismom i poslati Vam nekoliko svojih pjesama na objavljivanje (ako to kvalitetom zaslužuju). Unaprijed molim da me ispričate ako upotrebljavam riječi koje nisu

u duhu hrvatskoga jezika. Tako sam naime naučio u školi u BiH. Mi se praktički nismo mogli susresti s hrvatskom riječju nigdje osim u crkvi kod naših svećenika, dok se u svakodnevnom životu govorilo onako kako se učilo u školama.

Molitva prognanih

Bože, čuj tužnu pjesmu našu,
pjesmu prognanih ljudi;
Bože, Ti znaš kako nam je,
Ti nam utjeha budi.

Bože, Ti znaš kako je bilo,
Ti si naš svjedok bio.
Nije bio sam rat i mrak,
i Ti si, Bože, s nama bio.

Hvala Ti, Bože, na svemu,
pa i na progonstvu ovom;
hvala Ti, Bože, za nevolje
i žal za rodnim krovom.

Pratiš nas, Bože, svuda,
pratiš na svakom koraku;
vрати nas ponovno onamo
odakle krenusmo po mraku.

Ivo Radovac, Hammelburg

JOURNALISTENPREIS

Ausschreibung

Journalistenpreis im Rahmen der 3. Aktion „Hoffnung für Osteuropa“

Die Aktion „Hoffnung für Osteuropa“ der Evangelischen Kirchen in Deutschland verleiht in Zusammenarbeit mit der Evangelischen Medienakademie/cpa zum zweiten Mal einen Journalistenpreis. Dies geschieht am 24. Februar 1996 im Rahmen der Eröffnung der 3. Aktion „Hoffnung für Osteuropa“ in Leipzig.

Angesprochen sind alle Journalistinnen und Journalisten, die in Mittel- und Osteuropa leben und arbeiten. Dabei ist es unerheblich, für welche Medien gearbeitet wird.

Mit dem journalistischen Beitrag soll der **Hoffnungsgedanke für die neue Situation in Mittel- und Osteuropa deutlich werden**. Es sollen Themen angegangen werden, die positive Entwicklungen aufzeigen. Möglich sind auch Artikel, die Mißstände aufgedeckt und somit zu einer positiven Veränderung beigetragen haben. Wichtig ist, daß durch den Beitrag eine realistische gesellschaftliche Situation des Landes geschildert wird.

Dabei ist den Teilnehmenden das Genre freigestellt, ebenso die Themenstellung. Politische, wirtschaftliche, kulturelle, kirchliche oder Themen von lokaler Bedeutung können eingereicht werden.

Der Beitrag ist in deutscher Sprache zu verfassen. Er muß veröffentlicht worden sein oder in absehbarer Zeit veröffentlicht werden. Ein schon in der Landessprache veröffentlichter Beitrag ist zu übersetzen.

Einsendeschluß

ist der 31. Dezember 1995

Eine Entscheidung über die Verleihung des Preises fällt die Jury im Januar 1996.

Der Rechtsweg ist ausgeschlossen.

Der Gewinner oder die Gewinnerin des Preises bekommt ein **dreimonatiges Stipendium bei einer deutschen überregionalen Tageszeitung**.

Außerdem werden zwei **Förderpreise in Höhe von DM 1000,-** vergeben.

Bitte reichen Sie Ihren Artikel für den Journalistenpreis an folgende Adresse ein:

Evangelische Medienakademie/cpa
Herrn Volker Born
Postfach 50 05 50, 60394 Frankfurt / M.
Tel.: 0 69 / 5 80 98-220
Fax: 0 69 / 5 80 98-254

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

SEKTE MEĐU NAMA

Piše: Vlatko Marić

Moderni robovlasnici

Sredinom kolovoza svijet je obišla vijest i filmski zapis o vjenčanju u jednom danu i na jednom mjestu 36000 bračnih parova. Ovih dana gledatelji jednog kanala francuske televizije imali su priliku vidjeti i specijalnu emisiju o tom događaju. Specijalni izvjestitelji pratili su skupinu francuskih građana koji su išli susresti svoje buduće supruge i supružnike te se s njima vjenčati. Ono što je zanimljivo jest činjenica da nitko od njih nika-da prije nije imao priliku vidjeti svoju buduću ženu, odnosno muža. Svakome od njih njihova budućeg supružnika izabrao je Moon, utemeljitelj „Udruženja za ujedinjenje svjetskog kršćanstva“, odnosno, jednostavnije rečeno, Moonove sekte.

Oni koji su vidjeli ceremoniju vjenčanja na televiziji bili su iznenađeni činjenicom da je 72.000 osoba pristalo da im netko izabere budućeg supružnika, a da ga prije uopće nije vidio a kamo li dobro upoznao. Mnogi su se toj vijesti i slikama nasmijali i usput našalili, ali ono što nije za šalu jest mogućnost da se sljedećih godina (ako ih već i ove godine nije bilo) nađu na ovakvim ceremonijama i osobe iz hrvatskog naroda krštene u Katoličkoj crkvi, kao što se iz reportaže francuske televizije saznalo da i među Slovencima ima Moonovih sljedbenika. Tako je jednom 24-godišnjem slovenskom mladiću Moon odredio ženu, djevojku talijanskog porijekla koja živi u Francuskoj. Drugoj osobi iz Slovenije, ovoga puta djevojci, Moon je odredio za muža mladića iz Obale Bjelokosti (Afrika). Neke osobe koje su trebale doći na vjenčanje u Seul (Južna Koreja), nisu uspjele doći iz različitih razloga pa su njihovi partneri obavili vjenčanje držeći sliku bračnog partnera. Lica tih bračnih parova vjenčanih Moonovom voljom pokazivala su zadovoljstvo onim što se dogodilo. Jedan Francuz, i sam sudionik tog događaja, izričito je to potvrdio.

Tko je Moon?

Oni koji su gledali reportažu francuske televizije sigurno su se upitali kako su te osobe mogle pristati na takvu odluku. Isto tako mnogi su se pitali jesu li te osobe stvarno svjesne onoga što čine. Jesu li svjesne da su manipulirane? Ova pitanja nisu bez temelja, ali odgovore na ova pitanja nije lako dati. Da bi se dobio pravi odgovor na postavljena pitanja, trebalo bi analizirati odgovore svakog pojedinca, a zatim na temelju odgovora sudionika, pokušati dati razloge i uvjete koji su naveli pojedince na prihvatanje jedne takve odluke. K tomu odgovori nisu laki, a ni jasni, utoliko više što je Moonova sekta jedna od mnogih koje traže i vrbuju nove članove. Njihova aktivnost je posebno vidljiva posljednjih godina u zemljama koje su dugo godina bile pod komunističkom vlašću. Sekte su prisutne i u svim europskim zapadnim zemljama. Ni Hrvatska nije pošteđena invazije različitih religioznih grupa (sekti). Tako se na ulicama hrvatskih gradova mogu susresti propovjednici raznih religioznih grupa koji nude svoju „istinu“, svoj „put k spasenju“. Uz to ti „ribari ljudskih duša“ nude razne brošure, knjige i časopise koji navodno pomažu da se upozna „prava istina“. Broj religioznih grupa koje se nastoje nastaniti i imati svoje pristaše u Hrvatskoj raste iz dana u dan. Takve pojave registrira i tisak. Jasno nam je da su takve religiozne grupe vrlo različite, te se mogu svrstati u mnogo vrlo

različitih socioloških kategorija, ovisno o nauku, nastanku, cilju, te sredstvima djelovanja. U ovom trenutku nije nam cilj praviti takve analize, iako bi bilo potrebno i to učiniti. Ono što privlači našu pozornost u ovom trenutku jest pitanje slobode čovjeka, te što se zbiva s njom u grupama poput Moonove? Kako promatrati takve grupe i njihov odnos prema slobodi u svjetlu Evandjelja?

Da bi se odgovorilo na ova pitanja treba potražiti odgovor na pitanje tko je Moon i što on naučava? Kakav je njegov odnos prema Isusu Kristu i kršćanstvu. Recimo samo da Moon negira da je Isus Bog. Naučava da je on, Moon, drugi mesija koji je došao ostvariti ono što Isus nije uspio: *uspostaviti Božje kraljevstvo na ovom svijetu*. Isus to nije ostvario zato što je prerano umro. Sada Isusovu misiju ostvaruje on, Moon. On poziva ljude da se uključe u ostvarivanje te misije. Oni koji mu se priključe trebaju mu se pokoravati i vršiti ono što od njih traži. Sama činjenica da se Moon predstavlja kao mesija koji ostvaruje kraljevstvo Božje na zemlji, te traženje apsolutne poslušnosti, dovodi njegovog sljedbenika u potpunu ovisnost, dovodi do gubljenja osobne slobode. Jedan od zahtjeva koje mora prihvatiti sljedbenik Moonove sekte jest kidanje veza s obitelji i vezivanje uz Moona i novu obitelj, sektu. Osoba gubi slobodu odlučivanja pa čak i u najvažnijim životnim trenucima kao što je izbor bračnog partnera. Kasnije će i vlastitu djecu povjeriti na odgoj sekti. Radit će ono što mu odredi Moon, te sve više tonuti u nemogućnost izlaska iz jednog takvog sustava koji depersonalizira osobu i pretvara je u poslušnog roba bez slobode i osobnosti. Moonova sekta je samo jedan primjer za tolike druge sekte. Dovoljno je spomenuti nekoliko imena sličnih sekti koje možemo susresti u našem okružju. Moguće da smo već susreli pripadnike Crkve znanosti, Božje djece, Hare Krishna, Mahikarija, Ničiren Šošu (ili Soka Gakkai), Reda rozikrucijanaca, Jehovinih svjedoka...

Isusova sloboda

Budući da ovi suvremeni robovlasnici na perfidan način zarobljavaju ljude, potrebno je pokušati naći nekoga koji bi nam mogao pomoći i uz čiju pomoć bi se mogli njima suprotstaviti. Za nas kršćane Isus je onaj na kojega se možemo osloniti i s kojim se možemo suprotstaviti modernim robovlasnicima. Zato pokušajmo vidjeti kako se Krist odnosi prema slobodi čovjeka, te usporediti s onim što se uočava kod sekta poput Moonove.

Ono što upada u oči kad čitamo Evandjelje jest činjenica da nas Isus uči slobodi. Pokazuje nam kako se osloboditi straha koji ▶

GODINA ŽENE 1995. • JAHR DER FRAU 1995

NAJNOVIJE IZDANJE OXFORDSKE BIBLIJE
O IMENOVANJU BOGA

Otac izgubio Sina

Poznati tjednik *Newsweek* od 11. rujna donosi bilješku o novim terminima o Bogu u najnovijem izdanju Biblije Oxford University Press. U tom izdanju Bog više nije „Otac“, a Isus više nije „Sin“. Hijerarhijski naslov „Gospodin“ ocijenjen je zastarjelim načinom oslovljavanja Boga. Boga se više ne naziva ni „kraljem“ niti se govori o Božjem „kraljevstvu“, a izdavač to tumači tako što te riječi imaju „antropocentrični i patrijarhalni značaj“. Čak je i metaforička „Božja desnica“ postala „ljevicom“.

Nekoliko primjera iz navedenoga izdanja:

- „slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedinorodenac od Oca“, sada se prevodi: „slavu koju ima kao jednorodeno dijete svojih roditelja“ (Iv 1,14).
- Gospodnja molitva ili Očenaš počinje ovako: „Oče – Majko, sveti se ime tvoje, dodi vladanje tvoje“ (Lk 11, 2).
- Isusovo vlastito sebezazumijevanje kao Božjeg jednorodnoga Sina uopćeno je: „Nitko ne poznaje Dijete osim Otac – Majka“ (Mt 11, 27).

– Izbjegavajući drugi tradicionalni naslov „Sin Čovječji“ oxfordsko izdanje piše: „I vidjet će jednog čovjeka (The human One) dolazeći u oblacima s velikom moći i slalom“ (Mk 13, 26).

Izdavači ne misle da je Isus govorio jezikom srednjega roda. Ali, očito misle da je tako trebao govoriti. Promjene koje su napravili nisu samo kozmetičke. One predstavljaju temeljno ponovno tumačenje onoga što Novi zavjet kaže – i kako to kaže. ■

Das liebe Gott – Dragi Bog srednjega roda

„Oče naš koji jesi na nebesima“ – tako smo naučili sebi predočiti Boga: kao dobrog ponekad ljutitog oca koji kažnjava, koji sjedi na nebeskom prijestolju i sudi, koji po mogućnosti ima bradu. Ne djeluje baš ženstveno ili majčinski. On ima (izvanbračno) dijete, također muško, s imenom Isus.

Feministkinje nisu zastale ni pred ovim muškim bastionom te su izrazile nepoštivajuće izreke kao: „When God created man she was only joking (Kad je Bog stvorio čovjeka ona se samo šalila).“ Žena bez dlake na jeziku bi rekla: „Moja božica još

jednom!“, a žena bez novca moli pouzdanu: „Draga božice, daruj mi jednu pretplatu na *Emma* (prve njemačke feminističke novine, op. ur.)!“ (Darovnu pretplatu na *Courage* je već dobila, hvala Božici! Feministička pastorica pozdravlja zbunjenu zajednicu riječima: „Neka te Bog blagoslovi i neka te čuva, neka te ona svojim licem obasja i neka ti ona podari mir.“ Dovoljno je što imamo mušku vlast na zemlji, misle te žene. Ali ne valja još i na nebu. Gore, odsad: ženski power.

Druge su umjerenije i Bogu Ocu pridružuju i Majku: „Oče i Majko naša na

nebesima.“ Hoćemo li predstaviti Boga kao roditeljski par ili kao dvospolno i bespolno biće, to je naša stvar.

Stare Germanke (po sebi je razumljivo da se pod tim misli i na muškarce), koje još nisu bile upletene u kršćanstvo, imale su simpatičnu i, promatrano iz današnje perspektive, napredniju predstavu o Bogu. Germanska riječ *guda*, preteča riječi *Gott* bila je srednjeg roda. Označavala je „božansko biće“, niti žensko niti muško. „Drago Božanstvo“ (*Liebes Gott*), molile su naše pretkinje, „daj da bude curica!“

(Luise F. Pusch, „Das Deutsche als Männersprache“, Aufsätze und Glossen zur feministischen Linguistik, Edition Suhrkamp, Frankfurt 1984.)

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

- zarobljava čovjeka i čini ga ovisnim o prirodi (Mk 4,35-40), i lažnim prorocima, lažnim naučavanjima, pa i samom čovjekovu neprijatelju: sotoni (Lk 8,28-33 i paralele). Isus ne želi ugroziti osobnu slobodu čovjeka, te ostavlja svakom da odluči po svojoj volji, hoće li ga slijediti ili ne i to bez ikakve prisile, kako se to vidi iz primjera bogatog mladića (Lk 10,21) ili njegovih učenika (Mk 2,14 i paralele). Nitko nije primoran slijediti ga ako ne želi. Isus oslobađa, a ne zarobljava, Isus uzdiže osobnost pojedinaca, od roba stvara slobodnjaka. Bolesnika oslobađa bolesti i vraća u život (Mk 5,25 i paralele). U tamu duha i tijela unosi svjetlo i slobodu (Iv 8,12) koja ruši granice vremena i prostora, ograničenosti i smrtnosti. Isus se protivi svakom porobljavanju i depersonaliziranju čovjeka jer to je protivno čovjeku koji Boga zove Ocem (Mt 6,9).

Ovakvo Isusovo poimanje slobode pojedinca oslobađa i odnos prema drugomu čovjeku. To je odnos slobode, poštovanja i ljubavi, a ne porobljavanja, straha. Drugi nije neprijatelj, stranac od kojeg treba bježati, kojeg se treba bojati nego brat (Mk 3,34-35), bližnji (Lk 10, 29-35), Božja slika, Krist (Iv 17,26).

Ova spoznaja o slobodi koju nudi Krist i kojom oslobađa sve one koji k njemu dolaze, nameće nam pitanje kako to da se događa da ljudi ipak odlaze i postaju robovima lažnih učitelja poput

Moona? Na ovo pitanje morali bismo odgovoriti svi mi koji se dičimo Isusovim imenom i pretendiramo govoriti u njegovo ime. Trebali bismo se zapitati da li stvarno u svome životu zračimo onakvom slobodom kakvoj nas je Krist učio i kakvom nas je obdario? Vidi li se u našem životu *spašenosť* koju nam je Krist darovao svojom smrću i uskrsnućem?

Kako im pomoći budući da odbijaju svaku kritiku, svaki razgovor? Svakako ne govoreći da su na krivom putu. Takav govor može ih samo još više gurnuti u ropstvo lažnog učitelja. Treba im se pokazati i iskazati ljubav, razumijevanje za njihovo traženje istine, ali isto tako pitanjima izazvati sumnju u sigurnost i istinitost učenja onoga koji ih uvjeri da ih je spasio, oslobodio. Nikakvo naše uvjeravanje da su manipulirani neće ih u to uvjeriti, nego samo dublje gurnuti u ovisnost o proroku i sekti. Ljubav i pažnja prema njima, te prava pitanja o njihovu življenju u sekti i njezinu funkcioniranju, mogla bi prije ili kasnije poljuljati njihovu sigurnost u nauk gurua i sekte, te ih izvesti iz začaranog kruga. Naravno i sami bismo morali pokazati svoju slobodu i svoju *spašenosť* koje se očituju kroz ljubav prema drugomu, prema tom našem bratu, sestri što traži Istinu. Bez obzira na to da li ćemo uspjeti „otvoriti“ oči onomu koji je postao sljedbenik nekog od gurua, ne smijemo prestati biti svjedoci Božje ljubavi. Po tomu ćemo se razlikovati od modernih robovlasnika. ■

INTERVIEW

ANTE TOKIĆ (1969.), HRVATSKI BICIKLIST ZA MIR

Četiri godine biciklom oko svijeta za mir

Sa zagrebačkog Trga bana Josipa Jelačića krenuo je 21. 3. 1991. na put oko svijeta biciklom s namjerom da se na taj način bori za mir u Hrvatskoj i BiH. početkom rujna bio je gost naše redakcije u Frankfurtu, a kada ovaj interview ugleda svjetlo dana, Ante će možda već tada trijumfalno stići na Jelačićev trg u Zagrebu i u rodni Solin. Nakon što je obišao preko 70.000 kilometara i dao na stotine intervju a i izjava za razne medije, obogatio se velikim iskustvom. Jasno je da mu u sjećanju ostaju nezaboravni susreti s hrvatskim iseljenicima od Aljaske do Ognjene zemlje, od Indije do Novog Zelanda.

Živa zajednica: Kako Vam je palo na pamet da krenete na jedan takav put?

Ante Tokić: Nakon rušenja Berlinskoga zida, a posebice nakon prvih slobodnih demokratskih izbora u Republici Hrvatskoj i međunarodnog priznanja nezavisne države Hrvatske, odlučio sam napraviti nešto neobično. To neobično trebalo je biti na korist domovini i narodu. Budući da sam biciklist od 8. godine, odlučio sam se na put biciklom oko svijeta, te krenuo 21.3.1991. sa zagrebačkog Trga bana J. Jelačića. Ni moji roditelji niti prijatelji nisu mogli zamisliti da ću tako nešto učiniti, jer je to bilo nešto posve neobično. Nu, moja je odluka bila jaka i konačna.

„Daj pasoš, bre!“

Žz: I kamo vas je najprije odveo bicikl?

AT: Preko Like i Knina do Splita. Već tada sam naišao na prve barikade, a bilo je vrlo opasno voziti bicikl s hrvatskom

zastavom kroz srpska sela. Ipak sam i tada bio siguran da ću jednoga dana i tim putom voziti bicikl s još većom hrvatskom zastavom. Na tom prvom danu moga putovanja ne mogu zaboraviti jednoga Hrvata, koji me primio na konak, a kuća mu je bila negdje pred Brinjem. Nadam se da je živ i namjeravam ga opet posjetiti. Već tada me izljubio i primio kao rođenoga sina.

Žz: A dalje?

AT: U Splitu mi se pridružio Amerikanac Ricky. Zajedno smo preko Trebinja prešli u Crnu Goru, gdje nas je policija kontrolirala najmanje 50 puta. Govorili su mi da sam ustaša, zatvarali nas i saslušavali. Po kavanama su se tada ondje uveliko pjevale četničke pjesme, a svi su imali oružje. Bili smo nepoželjni. Sjećanja iz Crne Gore su crna. Umalo nismo poginuli od snijega i zime na planini Čakor. Ni danas ne znam kako smo preživjeli u snijegu većem od dva metra na surovoj planini.

Na Kosovu su nas također zaustavljali prljavi, pijani, neuljudni i naoružani policajci, koji bi obično govorili: „daj bre pasoš!“ Nakon tog maltretiranja otišli smo u Makedoniju, Bugarsku, Grčku, Tursku, Iran, Pakistan, Indiju, Nepal, Singapur, Indoneziju, Maleziju...

Žz: Kad ste čuli za početak rata u domovini?

AT: S roditeljima sam se dogovorio da se čujemo svaka dva mjeseca. Kad sam se javio iz Indije, rekli su mi da je JNA sa Srbima napala Hrvatsku i da je započeo rat. Tada sam se jedini put želio vratiti i braniti domovinu kao hrvatski vojnik. Nu, kad sam naišao na *Time* i neke druge novine, koje su posve lažno pisali o zbivanjima kod nas, odlučio sam nastaviti put, te putem medija širiti istinu o svemu što se zbiva u domovini i moliti ljude da zaustave rat. Otada svakodnevno dajem intervju e gdje god se nađem.

INTERVIEW

Hrvat – kuhar engleske kraljice

Žz: Jesu li ljudi u azijskim zemljama znali išta o Hrvatima i Hrvatskoj?

AT: Gotovo ništa. Znali su samo za bivšu Jugu. U Iranu sam naišao na puno hrvatskih riječi i imena. Oni Hrvatsku zovu Hrvatistan a mene Hrvatistom. Zanimljivo je da sam u Maleziji susreo Hrvata iz Slavonije, Tonia Jakobovskog, koji je ondje bio na odmoru, a inače je bio poznati kuhar na Tasmaniji. On je osobno pripremao objede za englesku kraljicu. Kasnije smo se sreli i na Tasmaniji. Bio je već teško bolestan i ne znam je li još živ. U Maleziji sam susreo i našeg nogometaša Ervina Bobana iz Splita, koji je ondje prava zvijezda. Na Božić sam na otoku Baliu bio počasni gost hotela „Hilton“. Od Tonia Jakobovskog do danas susretao sam naše ljude lančano, preko preporuka i raznih veza.

Žz: Australija je sigurno bila poseban doživljaj?

AT: Za Australiju se obično zna reći: „Podigni kamen i vidjet ćeš Hrvata ispod njega“. Prve Hrvate susreo sam u Darwinu, potom podzemne Hrvate u Cooper Pedyu, a zatim u mnogim drugim malim i velikim australskim gradovima. Bio sam šokiran koliko ti ljudi čeznu za domovinom, koliko je vole. Na jednoj fešti za pomoć Hrvatskoj u Novom Zelandu jedan Hrvat mi reče da mi poklanja nešto što je za njega najsvetije. Pružio mi je zamotuljak s hrvatskom zemljom koji je ponio sa sobom u tužinu. Plakao je govoreći da je to već 25 godina najveća svetinja u njegovoj kući.

„Viva Croasia!“

Žz: Amerika?

AT: Bio sam u svim zemljama južne i sjeverne Amerike. Gotovo svaka od njih je svijet za sebe. Teško se sjetiti svega što sam vidio i doživio. Evo samo nekoliko kurioziteta: U Panami 4 hrvatske obitelji proizvode krumpir za cijelu državu (sjećam se obitelji Milana Lučića i poduzeća „Croasia“). Kostarika je sedamdesetih godina imala predsjednika Hrvata. Na Ognjenoj Zemlji, gotovo na Južnom polu, susreo sam Hrvata Mustapića, a u jednom hotelu velike hrvatske grbove. Ondje mnoge rijeke i planine imaju hrvatska imena, jer je Hrvat osnovao šumsko poduzeće, te tim lokalitetima davao hrvatska imena. U gradiću Punta Arenas ima više Hrvata s otoka Braća negoli na Braču. Imaju hrvatski klub koji čine iseljenici treće generacije i slabo govore hrvatski.

Latinskoameričke zemlje su pune kontrasta i paradoksa. Mnogi ljudi su siromašni

Na frankfurtskom Römeru Antu Tokića je primila predstavnica grada Marianne Langen, te zastupnica u gradskoj skupštini Rosemarie Oswald (B. & Grüne)

i korumpirani, te žive u nevjerojatnim uvjetima. Neskromno je reći, ali u tim zemljama, gdje caruje televizija, bio sam zvijezda. Ljudi su me vidali na televiziji, zaustavljali me i tražili autogram. Usred Mexica vikali su „Viva Croasia!“. Slično je bilo u Boliviji, na 3000 metara nadmorske visine. Imam sliku s djecom iz jedne siromašne škole iz plemena Kečua. Nisu znali ni španjolski, pa im je učiteljica prevodila ono što sam govorio o Hrvatskoj. U svakoj zemlji su pisali članke o meni, mome putovanju i o našoj lijepoj domovini. Naši ljudi u Argenitni govore najčišći i najbolji hrvatski jezik.

O Sjedinjenim Američkim Državama može se pričati mjesecima. Bio sam na CNN-u. Ljudi su me toplo primali, a mnogi su me iščekivali danima, jer su gledajući televiziju znali da dolazim. Kod kuće gospodina Runje na Aljasci vije se hrvatska trobojka. Svi Hrvati jednostavno žele slobodnu i demokratsku Hrvatsku bez obzira na te stranačke čarke. Bilo bi dobro da tog strančarenja u inozemstvu nema. To iskreno žele gotovo sve hrvatske zajednice u svijetu.

Pokušao sam se susresti s Clintonom i Doleom, ali nisam uspio. Primila me ipak Doelova tajnica. Iz Kanade ne zaboravljam „Kanadske hladne noći“, kako veli pjesma Ive Fabijana. Ti ljudi neizmerno vole Hrvatsku. Gotovo svagdje je glavni praznik bio 10. travnja, koji se slavio s pjesmom i suzama.

Žz: Jeste li susreli Hrvate iz BiH?

AT: Naravno da jesam, i to puno, ali ja Hrvate ne dijelim na ove ili one. Svaki Hrvat je Hrvat bez obzira odakle dolazio.

Žz: Koje ste ustanove ili ljude još posjetili?

AT: Tko bi ih sve zapamtio?! Obično sam posjećivao redakcije novina, radija i televizije, hrvatske klubove i župe, gradonačelnike, zgrade UN-a, škole. Bio sam gost ljudi svih vjera, rasa, političkih uvjerenja, klasa. I svi su ljudi bili za mir, ali uvijek se nade neki ludak koji napravi gužvu.

Čudni ljudi Belfasta

Upoznao sam mnoge ljude koji su našoj domovini pomagali u ovom ratu. Najprije mi pada na pamet Reggie Donally iz Belfasta, koji od 1992. svakog utorka šalje po jedan tegljač pomoći Hrvatskoj i BiH. Dosad je poslao pomoć vrijednu 14 milijuna funti. Sam je vrlo skroman i ne osobito imućan. Bili smo zajedno na BBC-u. Belfast je grad drugačiji od bilo kojeg drugoga u svijetu. Svi ljudi ondje žure, trče, okreću se, ponašaju se drugačije nego bilo gdje u svijetu. Još uvijek sumnjaju u mir i boje se goreg zla.

U irskom gradu Corku jedan fotoreporter me najviše upoznao sa stanjem u domovini, gdje je bio puno puta. Opazio sam da djeca postavljaju najneobičnija, ali najbolja pitanja, kao primjerice: „Gdje i kako slavin rođendane na putovanju? Koliko sam puta napadnut itd.? Djeca će zauvijek zapamtiti jednog otkačenog hrvatskog biciklista.

Žz: Koji su najsvježiji europski dojmovi?

AT: Škoti su divni ljudi i nisu škrti kao što se priča. U Londonu su me u „Timesu“ snimili 75 puta i razgovarali sa mnom, a ništa nisu objavili. U Rotterdamu me primio gradonačelnik. Nizozemci se smiju pijanom Jeljcinu, a zajedno s Belgijancima su umorni od zbivanja kod nas. Nijemci se boje trećeg svjetskog rata, ali imaju najbolje voće u ovo doba. Ima ga svagdje usput i možeš ga uzeti koliko želiš.

Žz: I nakon svega kako gledate na čovjeka?

AT: Zasad znamo samo za ovaj svijet i za ove ljude. Ukratko, ljudi su svuda više manje isti. Sa svakim čovjekom bio sam čovjek. Ljudi su dobri, iako posvuda imaju problema. U svijetu je puno više dobrih nego loših stvari i zbivanja. Žalostno je što mediji daju u javnost gotovo samo loše stvari, pa su ljudi zbunjeni.

Žz: Što Vam je na putu davalo snagu?

AT: Bog, vjera i cilj, dostići cilj. Bio sam uporan. Stotinama puta sam ponavljao iste stvari stotinama ljudi i novinara. Ali, to nije ništa u usporedbi sa žrtvom onih koji su dali živote za domovinu i našu slobodu. To mi je davalo snagu! Bio sam u više crkava nego Papa ili bilo koji drugi svećenik. Crkve su svuda uvijek otvorene osim u Europi. Nema ništa ljepše od posjeta crkvi, makar na pet minuta. Obično sam biciklom išao do oltara, jer je dolazak pred oltar blagoslov, pa je moj bicikl blagoslovljen. Usto sam često molio.

Svemu dođe kraj

Žz: Jeste li se poželjeli domovine i što planirate?

AT: Hrvatska..., da! Hrvatska..., da!... (uzdah, zastoj i dulja šutnja).

To me uvijek pitaju na kraju. Gotov pet godina nisam doma. Gotovo pet godina nisam vidio nikoga koga sam ranije znao. Uvijek vidam samo nova lica. Čudno je to, jer obično očekujemo da ćemo vidjeti ljude koje odranije poznajemo. A ja sam stalno u pokretu. Ljudi se ponašaju prema meni kao da me znaju 50 godina. Mnogo se toga promijenilo. Želim što prije kući, ali također želim završiti svoju misiju. Želim izdržati do kraja. Želim biti jači nego prije.

Znam kako diše dalmatinski kamen. Znam kako šumi naše more. Volio bih obići cijelu Hrvatsku, jer je smiješno da bolje poznajem Indiju ili Aljasku nego svoju zemlju. Želim se provozati biciklom od Vukovara do Prevlake, preko Knina naravno. Znat ću stati i smiriti se. Svemu dođe kraj. Kad ovo završim doći će nešto drugo. Napisat ću knjigu, jer imam destine kilograma raznog materijala, dnevnike, bilješke, tisuće fotografija, dijasa. Pokušat ću gostovati po našim školama i vrtićima, govoriti djeci i mladima o svemu što sam prošao, odgajati ih za dobro, mir i ljubav. Možda ću poduzeti konkretnije akcije u borbi protiv droge, alkohola, pušenja. Ante Tokić, hrvatski biciklist za mir, ide dalje u vedriji i sretniji život. S ljudima koje voli i koje je upoznao i sa sjećanjima koja će trajati.

Razgovarao: Anto Batinić

OGLASI

- **Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture, zima 1996., Zagreb, 2.–30. 1. 1996.** Tečaj je namijenjen mladima hrvatskoga podrijetla i svim drugim studentima koji žele upoznati Hrvatsku, njezin jezik i kulturu. Osim nastave u programu su izleti, koncerti, posjeti izložbama. Informacije: Hrvatska matica iseljenika, koordinator Zimske škole 1996, Trg S. Radića 3, HR-10000 Zagreb, Kroatien, tel. 00385/1/6115116; fax. 539111.
- **Prigodne crkvene pjesme,** obrađene i prilagođene djeci od 1. do 4. razreda za nastavu glazbenoga odgoja. Vrlo praktične u radu s djecom i u dječjim vrtićima, te u hrvatskim misijama i dopunskim školama u dijaspori. Informacije: Miroslav Ivanov (profesor glasovira i skladatelj), Derenčinova 18, HR – 10000 Zagreb, tel. 00385/1/454331.
- **Prodajem kuću** na dva kata u Starom gradu u Novom Vinodolskom. Kuća je lani potpuno obnovljena, namještena je, ima balkon s pogledom na more. Informacije: Anka Erslan, Ozaljska 93/IV, 10000 Zagreb, tel. 1/562296.
- **Uređujemo i čistimo grobove,** vječna počivališta naših najdražih. Mi ćemo se pobrinuti da grobovi Vaših pokojnika uvijek budu uredni, čisti, okićeni, da na njima gore svijeće. Radimo na području zagrebačke, varaždinske, sisačke, karlovačke i bjelovarske županije. Informacije: Stjepan Jakulec, tel. 00385/1/2399020.
- **Prodaju se dvije nedovršene kuće** u blizini Zagreba (Dubrava i Novošelec).
- **Prodaje se rovokopač,** Pocklein 60 s gumenim kotačima, nalazi se u Hrvatskoj. Za sve informacije obratite se na telefon: 09 41/9 77 36 (u Njemačkoj) ili 003 85/1 28 45 40 (u Zagrebu).

Kroatischer Abend,

Fr 27. X. 95 18 Uhr

Im Galluspark 19, Frankfurt/M.

In Zusammenarbeit mit der „Kroatischen Kulturgesellschaft e.V.“ in Frankfurt veranstalten wir einen informativen und unterhaltsamen Abend. Unser Ziel ist es, Ihnen – zur Zeit der Kriegswirren – ein Kroatien vorzustellen, das reich ist an Geschichte und Kultur.

Stuttgarter Hrvati priredili su Anti Tokiću veličanstven doček

DOMOVINA • HEIMAT

USKOPLJE

Novo zvono i spomenik na Vidaku

Na Veliku Gospu, zaštitnicu bosanske župe Uskoplje (Gornji Vakuf), blagoslovljeno je treće zvono na obnovljenom zvoniku (u ratu bio izgorio) župne crkve Marijina uznesenja. Blagoslov zvana, u nazočnosti mnoštva vjernika, obavio je fra Petar Anđelović, poglavar bosanskih franjevaca. Valja zabilježiti da je ovo novo zvono, vrijedno 15000,- DM, Usko-

plju darovao g. Adolph Melinz, hrvatski iseljenik iz Clevelanda (SAD). Inače se u Uskoplju, koje je teško stradalo u ratu, osim župne crkve, obnovila podružna crkva na Pidrišu, a uskoro se obnavlja i ona u Voljicu.

Mještani sela Ždrimci već su odmakli s radovima na izgradnji spomenika svim braniteljima svoga sela, i to na brežuljku

Vidak, gdje je 23.12.1993. smrtno stradalo sedam mladih hrvatskih branitelja. Spomenik čini sedmometarski betonski križ obložen mramorom, a na njemu će biti uklesana imena i slike poginulih branitelja. Odbor za izgradnju spomenika moli sve Uskopljake i ostale ljude dobre volje da svojim priložima još prije zime pomognu dovršiti ovaj spomenik. ■

Svečana gospojinska misa u Uskoplju. Predvodio ju je provincijal fra Petar Anđelović

Gradnja spomenika na Vidaku

VODNJAN / ISTRA

Potrebna obnova velebne crkve

U Vodnjanu je najveća crkva u Istri, veličine 56 x 32 m i najviši zvonik 65 m. Crkva je kopija katedrale u Veneciji, arhitekta Antonia Paladio (+1586). Vodnjanska je crkva građena 40 godina, od 1760-1800., i to za 13.000 zlatnih dukata.

U crkvi ima deset oltara, 24 slike na platnu, više kipova od XVI st. nadalje. Ovdje su i najveće orgulje s 1200 cijevi. U sklopu se crkve od 1984. nalazi Zbirka sakralne umjetnosti, tj. crkveni muzej sa 730 izložaka od 400. godine do XIX. st.

Župna je crkva sv. Blaža poznata kod nas i u svijetu po 370 relikvija ili zemnih ostataka svetaca. Ovdje se nalaze relikvije 250 različitih svetaca. Sveci čije se relikvije ovdje nalaze potječu iz područja bivšeg Rimskog carstva. Kada međunarodna komisija stručnjaka prouči ostavštinu u Vodnjanu, vjerujem da će biti najzanimljivija točka na Jadranu.

Vodnjan je još zanimljiviji zato što se ovdje nalaze tri neraspadnuta tijela svetih: Leon Bembo (+1188), Ivana Olini (+1300) i Nikoloze Bursa (+1512). Tjelesa nisu balzamirana niti su hermetički zatvorena. Nema racionalnog tumačenja zašto se ne raspadnu. Iz rečenih tjelesa proizlazi bioenergija. Imamo dokumentaciju o ozdravljenjima. Naš je povijesni zadatak očuvati objekat u kojem se nalazi toliko bogatstvo. Župna je crkva nakon gotovo 200 godina u vrlo oronulom stanju. Istrošene su kanalice, istrunula limarija, rasipa se fasada. Treba pod hitno:

- prekriti 1800 m² krova s 80% novih kanakala,
- postaviti oko 1200 dužnih metara oluka i opšiva,
- ožbukati oko 4200 m² fasade crkve i zvonika,

– fumigirati tavan protiv crvotočine.

Ponuda je „Novogradnje“ iz Zagreba, koja je inače izgradila zvonik u Vrsaru, novo sjemenište u Zadru i sjedište Apostolskog Nuncija u Zagrebu – 700.000 DM, ukoliko ne bude iznenađenja na drvenoj konstrukciji.

Sredstva za obnovu crkve nadilaze mogućnosti župe i općine Vodnjan. Zato se ovim putem obraćamo za pomoć ustanovama i ljudima dobre volje. Svim sponzorima pismeno zahvaljujemo i ukoliko se ne protive, javno ih objavljujemo.

Naš račun glasi

ZAGREBAČKA BANKA PULA,
župni ured VODNJAN,
br. 33700-621 219 / 1802348828;
devizni račun:
33700-621-219 / 2580376785.

Za financijski odbor

Marijan Jelenić, župnik

MLADI HRVATSKI ODISEJ • JUGEND SCHREIBT

Vječna tajna

Moja rijeka i dalje će teći
Preko grebena, preko brana
Kroz vrtloge, kroz žutulju
Tuda zemlja i zvijeri će je piti
Ljudi će je trovati,
Netko će, možda, na dnu
I zlato naći.
A ti, ljubavi moja
Ostat ćeš zauvijek tajna
Kao more
U koje se još nisam ulio.

Dalibor Perković, Mainz

Narkoman

Oči su propale u glavu
kao u duboku blatnu raku.
Ruke su izbodene. Drhte.
Raspukle usne i dalje ližu
međ na draču.
Jezik je proboden i krv je u riječima.

Svakim danom sve je manje slatkoće i letova
a sve više gorčine i padova.
Osmrtnica već je napisana,
zadušnica plaćena.

I što je sad njegov život?
Tek fatamorgana sreće. Dalibor Perković, Mainz

Ostavit ću trag

Zaista ste mi dragi,
Ljudi moji dragi.
Vjerujte mi!
Vi meni značite!
A što ja vama?
Možda slučajni prolaznik?

To jesam.
Prolaznik sam svojom stazom
Kojom nitko kročio nije,
A koja vodi u nepoznato.

Ostavit ću trag!
Hoću, a ne samo prah!
A vi pitate:
Kud' li će ova?

Ne pitajte ništa!
Pustite me mojom stazom.
Na njoj mi treba:
Malo rose,
Malo sunca,
Malo kiše,
Malo ljubavi vaše više.

Tražim li mnogo?
Dajte mi to malo!

I ne pitajte dalje,
Jer ja moram dalje,
Dalje...

Dijana Tolić, Rüsselsheim

Tek tada

Slušaj pjesmu već po deseti put
Tek tada osjećaš kako je lijepa
Satima kasnije vidiš čovjeka po deseti put
Tek tada osjetiš da ga voliš.

Marina Bošnjak, Mettmann

Na putu bez cilja

Bilo je to 6. lipnja 1993. godine, kada sam napustio svoj grad, svoj topli dom. Datum koji nikada ne mogu zaboraviti niti izbrišati iz svog života. Toga dana, zajedno sa svojim roditeljima i braćom, krenuo sam na put bez cilja, s torbom u ruci, ne znajući ni kuda – ni kamo, ostavivši svoje knjige, školu, ulicu i sve dobro što smo imali. S mnoštvom uplašenog i uplakanog naroda krenula je kolona prema Vlašiću. Pod strašnom pucnjavom i odjecima granata gorio je moj grad, moj Travnik. Mislio sam da idemo u šumu da se sklonimo od tog strašnog pakla, nadajući se da će to brzo proći pa ćemo se vratiti svojoj kući. Stigli smo u podnožje Vlašića gdje nas je zatekla i noć. Prenočivši pod vedrim nebom, ujutro smo krenuli na Vlašić. Svako je nosio svoj teret, svoje brige i svoju tugu, ne sluteći što nas dalje čeka. Tada sam uvidio da nema povratka kući i

svaki sat mi je bio sve teži i teži. Plakala je moja mama, plakala je moja baka, cvilio je moj mali brat. Njemu je tek bilo godinu dana, ali kao da je i on znao što se događa.

Gledajući sve to, suze su mi tekle niz lice a srce se ledilo od straha. Što će dalje biti? Odjednom je kolona stala. Uplašeno sam podigao glavu. Ispred nas su stajali do zuba naoružani srpski vojnici s uperenim puškama.

Propuštali su grupu po grupu ljudi vičući i drsko gurajući puškama nedužan narod. Tada sam osjetio da smo u rukama nemilosrdnih i da odatle možda nećemo živu izaći. Ali, tada je tek počelo najstrašnije: odvojili su naše očeve i stariju braću u logore. Plakale su majke i supruge, jecale sestre i djeca, jer su nas odvajali od naših najmilijih a da nismo znali kamo ih vode.

Što će s njima biti? Da li ćemo ih još živu vidjeti?

Mi smo i dalje ostali na Vlašiću bez hrane i odjeće. Zlikovci su oduzimali od nas što su htjeli i što im se svidjelo. Ako je netko još imao koji zaloga hrane, podijelili smo ga svi zajedno. Stariji i bolesni su počeli umirati, a djeca su cviljela jer nije bilo dovoljno hrane. Trajalo je to šest predukih dana i noći dok nije došao Crveni križ i sve nas, onako izmučene i iscrpljene, odveo na drugo odredište.

Danas živim u Njemačkoj gdje je lijepo i svega ima, ali meni to ne čini zadovoljstvo. Živim samo za onaj trenutak i dan kada ću se vratiti svome domu, svome gradu, svojoj ulici i svojoj školi. Željno očekujem taj dan kada ću skinuti sa sebe ime izbjeglica i prognanika, jer me to pritišće i boli.

Ja želim samo jedno – živjeti u miru i slobodi ondje gdje sam rođen!

Dalibor Knežević, učenik 8. razreda u Heidenheimu

GÖTTINGEN

Ekumenski dani

U Göttingenu su se od 8. do 10. rujna slavili ekumenski dani na kojima su nastupili i članovi hrvatske katoličke misije

Razgovor ugodni mladih u hrvatskoj misiji

Na poziv organizatora ekumenskih dana grada Göttingena, predstavnici Hrvatske katoličke misije u Göttingenu, velečasni D. Čurić i dr. B. Šegmanović sudjelovali su na ekumenskom noćnom bdijenju 8.9.1995. pod naslovom „Noćni azil – narod bez žičane ograde“. Na bdijenju su sudjelovale različite crkvene i socijalne grupe grada Göttingena, a bdijenje je bilo popraćeno bogatim kulturnim programom, glazbom i molitvom koja je obuhvaćala goruće probleme našeg vremena.

Hrvatskoj katoličkoj misiji pružena je prilika da opiše ratnu situaciju u našoj domovini, najprije u obliku naših optužbi na adresu odgovornih u svijetu.

U daljnjem tijeku bdijenja pružila nam se prilika dati konstruktivne prijedloge pomoći i angažiranja javnosti i nositelja političkog odlučivanja u cilju sprečavanja daljnje katastrofe.

Bdijenje je završilo zajedničkom molitvom svećenika D. Čurića koja je glasila:

„Tag für Tag hören wir mit Entsetzen von Krieg und anderen Greueln im ehemaligen Jugoslawien. Unschuldige Menschen in Kroatien und Bosnien-Herzegowina bluten und schreien zum Himmel schon volle 4 Jahre.“

Viele sind schon versunken in ängstlicher, innerer Finsternis. Die Furcht ist schrecklich.

– Völkermord..., ethnische Säuberung..., Massengräber und Vertreibungen sind die beschämenden Tatsachen unserer Zeit.

Herr, unser Gott und guter Vater im Himmel, wir haben Angst, alle Mühe um den Frieden könnte zu spät, zu wenig, umsonst sein und die böse Macht könnte alles zerstören und die letzte Hoffnung der leidenden Menschen begraben. Darum rufen wir zu Dir...“

Nakon zajedničke molitve i podjele blagoslova na hrvatskom jeziku za sve sudionike bdijenja, završen je zajednički program oko pola sata iza ponoći.

Hrvatska katolička misija sudjelovala je u aktivnostima Ekumenskih dana grada Göttingena i s prigodnom izložbom slika i radova iz života hrvatske zajednice u Göttingenu. Ekumenski dani poslužili su nam i za direktno obraćenje vodećim političarima Njemačke skupljanjem potpisa, koje smo s prigodnim tekstom uputili na adresu saveznog kancelara H. Kohla. Ekumenski dani završili su zajedničkom molitvom na glavnom gradskom trgu 10.9.1995.

Dana 16.9.1995. naši mladi sudjelovali su sa svojim svećenikom D. Čurićem na zajedničkoj molitvi za mir s evangeličkom zajednicom iz Waake koja je bila predvođena pastorom Witzelom iz Waake i pastorom Mathiasom Bartschom iz evangeličke zajednice grada Frankenberga, iz prijašnje Istočne Njemačke. Na jednosatnoj molitvi i paljenju svijeća s određenim nakanama mladih, član misije dr. B. Šegmanović povukao je u kratkoj homiliji paralele između biblijskog teksta Danijel i tri prijatelja u peći s aktualnom situacijom u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Zajednica iz Frankenberga bila je zastupljena s grupom mladih i glazbenom rokomupinom koja je nakon zajedničke molitve u mjesnoj crkvi pripremila koncert za sve sudionike molitve.

Zajednička molitva s evangeličkim pastorom iz Waake nastavak je već tradicionalnog ekumenskog druženja između naših zajednica s ciljem zauzimanja za probleme našeg naroda i širenja istine o ratu koji vlada u Hrvatskoj i BiH, kao i pružanja konkretne pomoći našim izbjeglicama.

NOVA IZDANJA

• **HKD Frankfurt na Majni 1970 – 1995, 25. obljetnica**, Frankfurt 1995. Prigodna knjižica na 106 stranica o prošlosti, sadašnjosti i djelovanju Hrvatskoga kulturnoga društva u Frankfurtu. U povodu 25. obljetnice društva tiskane su čestitke glavne frankfurtske gradonačelnice Petre Roth, pročelnika MH za iseljenike dr. Lava Žnidarčiča, predsjednika HSK za Njemačku dr. Stanislava Janovića i predsjednika HKD Ivice Šponara. U knjižici je objavljeno više fotografija i novinskih članaka o akcijama HKD. Narudžbe: Kroatische Kulturgesellschaft e.V., Postfach 170345, 60077 Frankfurt, tel./fax. 06171/778043.

• **Veliki zidni kalendar „Feste der Völker“ 1996** u izdanju frankfurtskog ureda za multikulturne akcije. Glavna fotografija za mjesec kolovoz prikazuje hrvatsko hodočašće u Mariju Bistricu. Osim toga tiskan je i tekst o povijesti i značenju toga hodočašćakoga mjesta za hrvatski narod. U svim drugim mjesecima pod oznakom HR nalaze se datumi hrvatskih vjerskih i državnih blagdana. Kalendar je vrlo raskošan, a može se nabaviti u knjižarama ili na adresi HKD (kao naprijed) u Frankfurtu.

• **Sjeverozapadne Bosne glas. Akcija za Banjaluku**, Bijeli put, Zagreb 1995., uredio prof. Alojzije Prosoli. Knjiga je nastala od dnevnih biltena u vrijeme najvećeg srpskoga terora nad nesrpskim pučanstvom na banjolučkom području. Ima i nekoliko fotografija uništenih katoličkih crkava, te nekoliko fotografija u zvjerskim mučenjima nedužnih civila. Knjiga je besplatni prigodni dar i zahvalnost svima onima koji su pomogli Banjoj Luci u njezinim najtežim danima. Zainteresirani mogu naručiti više primjeraka, a cijena jednoga je 25 kuna, te poštanski troškovi. Narudžbe: Caritas biskupije Banja Luka, kaptol 29, HR – 10000 Zagreb, tel/fax. 1/275695. Oni koji žele pomoći tom Caritasu, mogu to učiniti na račune: Privredna banka Zagreb, PJ 07 Štedionica Zagreb, Kto. 714003-20-179-106-172.

• **Ivan Šarić – Bača, Romanca moje Slavoniji**, Vinkovci 1995. Zbirka pjesama hrvatskoga socijalnoga radnika pri njemačkom Caritasu u Heilbronn. Sav prihod namijenjen je popravku drevne i prelijepe crkve u Šitaru. Narudžbe kod autora na telefon: 07131/985340.

Za prijevoz mladih pobrinuli su se svesrdnom pomoći naši župljani Ivica Bruić i Luka Ramljak.

B. Šegmanović

KULTURA

PRIKAZ

O ratu

Marie-Janine Calic „Der Krieg in Bosnien-Herzegowina“, Frankfurt/M. Suhrkamp, 257 stranica, 19,80 DM

Početkom ove godine na njemačkom je tržištu izdana knjiga autorice Marie-Janine Calic, koja kao znanstvenica radi u „Zakladi za znanost i politiku“ u Ebenhausenu kraj Münchena. Knjigu pod naslovom „Der Krieg in Bosnien-Herzegowina“ (Rat u Bosni i Hercegovini) frankfurtska nakladna kuća „Suhrkamp“ preporučuje svima onima koji – citat: „o brutalnom ratu u Jugoslaviji žele doznati više, nego što mediji izvještavaju“. Ne samo ovaj uvod, nego i poneka poglavlja u prvom dijelu te knjige obećaju štošta. Neprecizan pojam „jugoslavenski rat“, kako piše Calic, samo je jedna u nizu začuđujućih nepreciznosti jedne znanstvenice, koju njemački tjednik „Die Zeit“ hvali kao „specijalicu za Balkan“. Prodorniji pogled spomenute lektire otkriva sljedeće:

Sadržaj obuhvaća tri veće cjeline: Autorica opisuje uzroke i značajke tog rata, zatim istražuje ulogu međunarodnih institucija pri posredovanju, a napokon se posvećuje poukama i mogućnostima sprečavanja kriza općenito u etnički heterogenim društvima.

Razgrađivanje građe započinje opisom o nastanku jugoslavizma kao ideje kod Hrvata u prošlom stoljeću. Taj se trag slijedi preko uspona i pada 1. i 2. Jugoslavije. Pri tome se četnici u redosljedu događaja pojavljuju tek poslije ustaša i njemačkog

napada 1941., pa se tako uopće ne spominje četnički teror prema nesrpskim narodima još u Kraljevini Jugoslaviji. Za uzvrat se uspoređo s hrvatskim težnjama o južnoslavenskom ujedinjenju spominje „Načertanije“ Ilije Garašanina: ne dođuše kao program velikosrpske politike s namjerom teritorijalnog presežanja, već kao „program vanjske politike Srbije“ za ostvarenje vlastite nacionalne države.

Slijedeći razvitak Hrvata, Muslimana i Srba, Calic u ustavnim promjenama SFRJ sedamdesetih godina vidi razlog za rasplamsavanje nacionalizama kod svih naroda bivše Jugoslavije. Način opisivanja sugerira da su svi ti nacionalizmi na istoj razini i tako svi zajedno doveli do eskaliranja rata. Posve je izostavljeno sljedeće: teroristički val srpskih radikala u Hrvatskoj, pregovarački pokušaji svih republičkih predsjednika prije raspada SFRJ, rušenje parlamentarnih struktura sve do odbacivanja posljednjeg zajedničkog premijera Stipe Mesića.

Uopće se ne spominje jedna od zacijsko najvažnijih dubinskih razlika u unutar jugoslavenskom razvitku prije rata: „žljezna zavjesa“ koja je razdvajala demokratski usmjerene od neostaljinističkih snaga. Čitatelju se umjesto toga objašnjava da je formalno rat započeo proglašavanjem odnosno priznavanjem samostalnosti Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. A bivša JNA predstavlja se kao integralna snaga kojoj je prvi cilj djevanja bio da spriječi raspad SFRJ.

Prešućena je politika tenkova na Kosovu 1989. Uopće se problematika Kosova pojavljuje samo rubno i to sa srpskog gledišta kao područje na kojem su Srbi u manjini, pa je zbog toga ugrožen i njihov status.

Kada je riječ o značajkama rata u BiH, doznajemo kako su se osim Srba – citat: „i drugi narodi služili – s više ili manje prava – stereotipom o vlastitoj ugroženosti“. Činjenica vrlo očigledne ugroženosti pretežno nesrpskog, a dijelom i srpskog stanovništva na taj se način s prilično malo prava omalovažava iako s vrlo uzvišene znanstvene razine. Nepreglednim se doimlje i poglavlje o ratnim zločinima. Kako ne postoji općenit plan da se muslimansko stanovništvo sustavno istrijebi, Calic ne nalazi dokaze za genocid nad Muslimanima. Autorica zato radije govori o etnocidu, jer je otkrila kako se ipak razbija kulturni identitet bosanskih Muslimana. Nasilno istjerivanje stanovništva naziva se mjesticima „selidbenim valom“, toliko neutralnim pojmom da se već mora govoriti o pristranom načinu izražavanja. O masovnim silovanjima pak nije moguće – nastavlja Calic – dobiti pouzdane podatke, jer se vijesti o stravičnim događajima previše koriste u propagandne svrhe, te tako – tvrdi autorica – „jednom koriste agresoru, drugi put žrtvi“.

U nizu rečenoga sve se više nameće pitanje kome s druge strane koristi izostavljanje bitnih činjenica i podataka? Možda u tom sklopu više neće začuditi da Marie-Janine Calic kod inozemnih medija i političara zapaža „zastrašujuću naivnost“ i „nedostatak senzibiliteta“ primjerice zbog toga, što se – citat: „Savezna republika Jugoslavija kao i Češka pod Hitlerom samo još naziva prefiksom „ostatak“, dakle: *Restjugoslawien*“.

Takve pojedinosti bacaju i suviše veliku sjenu na sve ostale točne podatke, zacijsko brižljivo skupljene i razrađene. No polovično informiranje teško je odlikovati.

K. Š.

Zagrebački solisti u Frankfurtu

U frankfurtskoj Staroj operi nastupili su 15.9. po prvi puta poznati Zagrebački

solisti. Koncert je održan u Mozartovoj dvorani, pred 600 gledalaca. Zagrebački

glazbenici, pod ravnanjem Tonka Ninića, odlično su izveli djela Sorkočevića, Kelemena, Paraća, Lhotke, Papandopula, Mozarta, Brittena. Nagrađeni su dugim pljeskanjem oduševljene publike. Ovaj nastup priredile su zajednički hrvatske udruge iz Frankfurta, a koncert je održan i u povodu proslave 25. obljetnice Hrvatskoga kulturnoga društva. Koncert je imao i dobrotvorni značaj, pa će se djeci poginulih hrvatskih bugojanskih branitelja, preko bugojanskog župnika, poslati 3723,- DM. Očekuje se da sljedeće godine u rujnu u velikoj dvorani Stare opere nastupi Zagrebačka filharmonija. Prvotni pregovori oko organizacije toga koncerta već su u tijeku. Budući da se radi o velikom kulturnom pothvatu, bit će potrebna plodna suradnja svih hrvatskih ustanova s područja Frankfurta pa i šire. ■

SOCIJALNA STRANA ŽIVOTA

SAVEZNO ZASJEDANJE CARITASOVIH SOCIJALNIH RADNIKA

Hrvatska mladež u Njemačkoj

Pozdravi

Ponedjeljak, 25. rujna 1995.,

Dr. Karl Heinz Zierle (Augsburg) domaćin biskupijskog Caritasa pozdravio je 80-tak nazočnih socijalnih radnika iz Njemačke, te njemačke i hrvatske referente. Pozvao je sve na službu pomirenja i gradnju mostova među ljudima.

Dr. Konrad Pölzl (Freiburg) zahvalio se socijalnim radnicima na službi za čovjeka. Današnjica, opterećena napetostima i ratom, potisnula je planiranje povratka u domovinu. Čini se da se na horizontu pokazuje izlaz iz nevolja. Zajednički život je nezamisliv bez pomirenja. Mladež je naša preokupacija već više od 20 godina. U drugoj generaciji stranaca se gledalo neku opasnost. Naša je zadaća upozoravati odgovorne na nedostatke u društvu, koji priječe normalni razvoj mladeži i planiranje sigurne budućnosti. Suradnja s pastoralnim djelatnicima na zajedničkom terenu je važna. Trzavice i osobne antipatije valja prevladati, zajednički rad u službi čovjeka je važniji.

Stjepan Herceg (Freiburg), Caritasov referent, pozdravio je i predstavio nove kolegice i kolege, koji su namješteni od posljednjeg saveznog vijećanja prije dvije godine. To su Slobodan Karačić (Aachen), Božo Mihaljević (München), Danijela Belošević (Berlin), Nadica Vrščak (Unna), Mario Terzić (Duisburg), Tihomir Vučić (Halle), Anda Ždrabac (Kiel) i Anto Blažević (München).

Mladi stranci zapostavljeni

Dr. Dagmar Beer (Berlin), djelatnica Saveznog instituta za profesionalnu izobrazbu, održala je predavanje o životu i profesionalnoj izobrazbi mladih iz bivše države – analiza stanja. Referentica je usporedila dva istraživanja o mladima, jedno iz 1980., a drugo desetak godina kasnije. Za to vrijeme smanjile su se razlike u uspjehu između njemačke mladeži iz bivše države. U usporedbi s drugim mladim strancima, mladi iz bivše države su 7% zastupljeniji u gimnazijama i otprilike isto toliko u realkama, te pokazuju više sklonosti prema studiranju od ostalih stranaca. Kod hrvatske mladeži taj je postotak još veći. Naša mladež je zbog bolje izobrazbe zastupljenija u uslužnim djelatnostima. U zanatskim školama oni su 9% zastupljeniji od ostalih stranaca, ali gotovo 50% nema nikakve izobrazbe. Poradi selekcije i konkurencije u vremenu pred samo zapošljavanje mladi stranci su i dalje zapostavljeni. Zabrinjava i to što i u mladima koji su ovdje rođeni ili došli do 3. godine života pismeno poznavanje njemačkog jezika ne zadovoljava, dok je usmeno dobro. Zbog toga treba rano početi sa solidnim učenjem njemačkog jezika. Bez dobrog poznavanja jezika šanse za zapošljavanje su male, a da se i ne govori o napredovanju na poslu. Strana mladež je zato zastupljenija u neatraktivnim zvanjima ili na teškim nekvalificiranim radnim mjestima, za koja se ne jagmi domaća mladež. Na regionalnoj

osnovi poželjan je organizirani lobby za mlade strance, a na široj europskoj potrebna je dvojezična stručna izobrazba.

Fra Anto Batinić, (Frankfurt) urednik „Žive zajednice“, pozdravio je prisutne u ime Hrvatskog naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu i zahvalio na pozivu za savezno zasjedanje. O. Batinić je podsjetio sve na ovogodišnji pastoralni susret o mladima u travnju ove godine u Bizovcu (kod Osijeka) i želio da ovo zasjedanje bude nastavak toga zasjedanja.

Današnjim mladima treba ponuditi niz programa. Za to bi se trebala zauzeti domovina, Crkva i pojedinac. Zatim se zahvalio na suradnji u „Živoj zajednici“ nekolicini Caritasovih djelatnika i poželio da se suradnja proširi.

Socijalni rad otklanja socijalne prikraćenosti

Utorak, 26. rujna 1995.

Misu i duhovnu misao imao je o. Batinić: Neizmjerena je vrijednost ljudskog rada. Socijalni radnici žive i ostvaruju svoje kršćanstvo kao solidni socijalni djelatnici. Oni su sol zemlje upravo u svom poslu, tako i drugi u svom.

Marion Paar (Freiburg), djelatnica IN VIA Katoličkog socijalnog rada za djevojke, održala je predavanje o strukturama i ponudama socijalnog rada s mladima.

Pod radom s mladima podrazumijeva se pomoć kod socijalizacije i učenja. Ta pomoć se zbiva izvan škole i zanimanja i pruža se mladeži neposredno, ne preko roditelja, a na dobrovoljnoj je bazi. Socijalni rad s mladima želi otkloniti socijalne prikraćenosti mladih ljudi, koje mogu biti uvjetovane obiteljski, društveno, narodnosno, politički, ekonomski i obrazovno. Nadalje socijalni rad pomaže mladom čovjeku nadići osobne nedostatke kao što su smetnje u učenju, marljivosti i razvoju. Školski socijalni rad počinje od 5. razreda pa na više do stupanja u radni odnos. Socijalni rad s mladima pružaju Caritasova udruženja pri biskupijama, katolička udruženja, pokrajinska radna udruženja, a za pomoć u svezi zanimanja može se obratiti uredima za rad (Arbeitsamt). Postoje i projekti koji se nude u suradnji sa socijalnim službama za migrante i specijaliziranim službama.

Stjepan Lice, Ruža Milić, Stjepan Herceg, Nino Žganec

GSGSBURG, 25. – 29. 9. 1995.

Mogućnosti povratka

Roberto Alborino (Freiburg), talijanski Caritasov referent, govorio je o migraciji kao izazovu za socijalni rad s mladima. Svim useljenim ljudima je zajedničko da dolaze iz posve stranih društvenih i kulturnih sustava. Susret s različitim normama i vrijednosnim predodžbama može dovesti do napetosti i trzavica. Useljenici su izvrgnuti sličnim opterećenjima: npr. nepoznavanje njemačkog jezika, nezaposlenost, nedostatak stanova i strukturalna zakinuća. Početkom 70-tih godina pedagogija o strancima preporučila je prilagodbu, a od sredine 70-tih, po uzoru na kanadski model, nudio se koncept međukulturalnog učenja. Međukulturalna orijentacija stoji između postojećeg zahtijevanja za prilagodbom i integracijom, što je bio i važeći princip socijalnog rada s migrantima. Interkulturalni koncept uvažava potrebe svih, socijalni rad po tom konceptu uvažava individualac i kulturne razlike među grupama i pomaže pojedincima u samostalnom traženju odgovora za budućnost.

Rad u skupinama

Popodne se dva sata diskutiralo u pet skupina o relevantnim problemima današnje mladeži u Njemačkoj porijeklom iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije i drugih novonastalih država. U plenumu se zatim iznijelo rezultate i moguću strategiju pomoći, u koju treba uključiti postojeće Caritasove i državne strukture. U javnosti treba zastupati interese mladeži, više zahtijevati, informirati, preventivno djelovati, a za to treba povezivanje svih službi koje rade s mladima i više razumijevanja i financija od poslodavaca.

Profil mladeži u Republici Hrvatskoj

Srijeda, 27. 9. 1995.

Nino Žganec (Zagreb), asistent na Visokoj školi za socijalni rad, održao je predavanje: *Hrvatska mladež danas i njezina životna, školska i strukovna situacija*. Pod mladom generacijom u Hrvatskoj smatra se mlade ljude između 15 – 25 godina. Oni žive u društvu, koje je u prijelaznom razdoblju, s burnom političkom scenom, ni u miru ni u ratu.

Od 4,7 milijuna stanovnika Republike Hrvatske mladi čine 13% populacije (650.000).

Hrvatsko stanovništvo je pretežno staro (821.000 umirovljenika).

Zbog rata i siromašenja dolazi do rastakanja srednjeg sloja, obitelji su male, prosječno 3 člana, s nedovoljnim prihodima i neadekvatnom prehranom. 1,5 milijuna ljudi je ovisno o duhanu, oko 200.000 o alkoholu, a ovisnika o drogama ima više od 10.000. U Hrvatskoj ima danas oko 200 humanitarnih udruga i 25.000 udruženja građana, po čemu je domovina na 1. mjestu u postkomunističkim zemljama. Od 230.000 nezaposlenih (18%), mladi čine oko 50%. U tim burnim vremenima mladi se moraju izboriti za svoja prava. Novo vrijeme mlade hrvatske demokracije donosi nove vrijednosti slobode i osobne odgovornosti za svoje i opće dobro. Valja se izboriti za porast kvalitete življenja i obiteljskih odnosa, pa će se demografska slika onda popraviti. To se ne postiže novinama. Iz ekonomskih razloga Hrvatsku je od 1990. do 1994. napustilo oko 50.000 visokokvalificiranih ljudi, a u isto vrijeme umirovljeno je oko 200.000 ljudi. Hrvatska želi biti socijalna država, a preuzima i ostvaruje njemačko-austrijski model socijalne politike. Hrvatska mladež u inozemstvu nerazdvojni je dio hrvatske populacije. Razlike u društvenom kontekstu stvaraju barijere, koje treba sustavnim radom smanjivati. Mladi iz dijaspe trebaju

dobiti realnu sliku stanja o Hrvatskoj, a to se postiže studijskim putovanjima, dobrim brošurama, osobnim kontaktima. Pet godina Hrvatska prolazi kroz osobno čišćenje i vraća se iskonskim korijenima. Njezina mladež želi postići zapadnoeuropski standard.

Stanje školstva u RH

Stjepan Lice (Zagreb), predstavnik Ministarstva prosvjete i sporta, održao je predavanje: *Šanse i mogućnosti za mlade povratnike u Hrvatsku (škola, zvanje, studij)*. Hrvatska ima danas 350 vrtića, 791 osnovnu školu, 334 srednje škole, od toga je oko 500 oštećeno ili uništeno. Navedene škole pohađa 712.000 djece, a prosvjetnih djelatnika ima oko 50.000. Hrvatska je 1995. imala 65.000 maturanata. Danas manjka 3.249 učitelja, 739 profesora, 386 nastavnika u strukovnim školama, 406 u umjetničkim školama. 400 učitelja/nastavnika se prijavilo za rad na oslobođenim prostorima. U Hrvatskoj je danas radikalna reforma školstva.

Hrvatska dopunska nastava u svijetu obuhvaća samo 15.500 djece. Najbolje je stanje u Mađarskoj, a teški su uvjeti za rad u Austriji i Francuskoj. U Švicarskoj su se uvjeti poboljšali, ali se od mogućih 100.000 Hrvata samo 9500 izjasnilo državljanima Republike Hrvatske. Za djecu povratnike u Zagrebu su otvorene 3 dvojezične gimnazije i jedna osnovna škola. Najviše povratnika ima iz Kanade i SAD. Za vrijeme zimskih i ljetnih praznika organiziraju se u Hrvatskoj tečajevi hrvatskoga jezika i kulture.

Prijedloge i žalbe u svezi dopunskih škola i nastavnika treba slati na adresu: *Ministarstvo prosvjete i sporta, Ingrid Jurela-Jarak, Trg Burze 6, 10000 Zagreb, Hrvatska*.

Popodne se ponovno radilo po skupinama, koje su se pozabavile problematikom

Hrvatski socijalni radnici 1995., skupna fotografija za uspomenu

SOCIJALNA STRANA ŽIVOTA

Dr. Dagmar Beer iz Berlina

integracije naših mladih u njemačko društvo i očekivanjima mladih i roditelja od hrvatske vlade. Jedno pitanje odnosilo se na našu zadaću kod savjetovanja povratnika.

Dr. Georg Hüssler (Freiburg), počasni predsjednik Njemačkog Caritasa slavio je s nama večernju misu. Propovijed je posvetio sv. Vinku Paulskom (17. st.), najvećem karitativnom svecu.

Četvrtak, 28. rujna 1995.

Ujutro je održan plenum o jučerašnjem radu po skupinama. Socijalni radnici preporučuju izmjenu učenika, projekte za praznike, slobodne semestre u Hrvatskoj, tečajeve hrvatskog na Jadranu, brzu razmjenu informacija, studiranje u Hrvatskoj. Republika Hrvatska treba otvoriti institute za učenje hrvatskog jezika u inozemstvu, po uzoru na Goethe-Institut. Velike njemačke firme trebalo bi da u svoje buduće filijale u Hrvatskoj šalju hrvatske suradnike. Hrvatska treba izglasati zakon za povratnike, kad već ima *Ministarstvo za iseljenike / povratnike*.

Mirovine, sindikati, informacije

Ljiljana Marković (Zagreb), djelatnica Zajednice mirovinskog i invalidskog osiguranja, govorila je o izabranim problemima iz mirovinskog osiguranja. Od rujna 1994. postoji ugovor Hrvatske s Austrijom, a s Njemačkom je u završnoj fazi. Taj ugovor će biti bolji od onog iz 1968. Razgovori s BiH su tek počeli. Hrvatski državljani, čije je zadnje zaposlenje bilo u BiH, moći će molbe za mirovinu postavljati u Mostaru, a one će se onda slati u ispostavu Imotski. O oporezivanju mirovina se samo govori, to još nije riješeno.

Leo Brockmann (Eppertshausen), član Hessenskog parlamenta, upoznao je nazočne s kršćanskim sindikatima u Njemačkoj. Oni se temelje na katoličkom socijalnom nauku i žele također više pravde i slobode za radništvo i utjecaj na zakonodavstvo, kao i sudjelovanje u dobitku kod kapitalizacije. Kao i DGB nude pravnu zaštitu, savjetuju članove, ali im je put do cilja drukčiji, kršćanski.

Konzul Zvonimir Plečaš (Bonn) i **dr. Dragutin Sajko (Bonn)**, savjetnik pri veleposlanstvu RH, te **konzul Sidik Spahić (Stuttgart)**, iz generalnog konzulata RBiH, iznijeli su aktualne informacije. Kvaliteta konzularnog rada podigla se na višu razinu. U Hrvatskoj je sad važna obnova. 29.10.95. održat će se prijevremeni izbori za Hrvatski sabor. Hrvatsko iseljeničtvo dobit će 12 mjesta u Saboru. Dužnost je svakog hrvatskog državljanina da obavi upis državljanstva u njemačkim uredima za strance i na prijavnom uredu (Einwohnermeldeamt).

Konzul Sidik Spahić (Stuttgart) upoznao je nazočne s ustrojem bosansko-hercegovačkih predstavništava u Njemačkoj: ambasada u Bonnu, a generalni konzulati u Stuttgartu i Münchenu. U planu je otvaranje konzularnih predstavništava u Frankfurtu, Hamburgu i Berlinu. Na odbijenicu građanima BiH u vezi s izdavanjem putnih isprava moguće je uložiti žalbu u roku od 15 dana. 70 % žalbi se uvažava, na drugostepeno negativno rješenje ne može se ništa učiniti. Dokumenti sa žigom HR Herceg-Bosne se ne priznaju. Federacija BiH se oslikava i ovdje, suradnja je veća nego prije.

Kulturne novosti

Toga je dana predstavljena pjesnička zbirka **Ivana Šarića – Baće** (1946), Caritasovog socijalnog radnika iz Heilbronna. Lijepo uređenog prvijenca Ivana Šarića i samog pjesnika kratko je publici predstavio Caritasov referent Stjepan Herceg. Zatim su Ivanovu poeziju recitali Jozo Bešlić (Stuttgart), Jura Planinc (Gummersbach), Marijan Sertić (Bonn) i Vinko Stjepandić (Reutlingen). Publika je lijepo primila Šarićevu liriku. Sav dobitak od prodaje knjige namijenjen je obnovi stare štitarske crkve. Hrvatski pjesnik **Joja Ricov** pripremio je zatim potresan recital iz djela Ive Mašine (1927-1961), hrvatskog publicista i mučenika pod naslovom: *Joja u slovu s Ivanom Mašinom*. Ivo je kao studentski voda organizirao 1954. demonstracije u Zagrebu, a u povodu izvođenja opere *Nikola Šubić Zrinski*, za što je osuđen na godinu dana tamnice. Godine 1959., u procesu

protiv svećenika Jeraka, osuđen je na 11 godina robije. Uspio je pobjeći iz komunističkog zatvora i pet mjeseci ilegalno politički raditi u Goranovom zavičaju, gdje ga je izdala jedna prodana duša, pa je opet utamničen u zloglasnom jugokomunističkom kazamatu Staroj Gradiški. Nakon teških mučenja umro je u Staroj Gradiški 20.11.1961. Društvo hrvatskih političkih zatvorenika postavilo je prošle godine spomen-ploču na rodnoj kući Ive Mašine u Preku (kod Zadra).

Borba za hrvatsku demokraciju

Prof. dr. Zdravko Tomac (Zagreb), član zastupničkog doma Sabora, hrvatski socijalni demokrat, održao je navečer predavanje: *Političko, ekonomsko i socijalno stanje u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Da li je suživot još moguć?* Tek ovog kasnog ljeta Hrvatska je stvarno postala država. Više ne postoji opasnost da nas velike sile otjeraju u neku treću Jugoslaviju. Ostaje još borba za cjelovitu BiH. Sada se otvara prostor političke borbe za Hrvatsku kakvu želimo. Sada se ne smije dozvoliti da Hrvatska klizi prema autoritarnom sistemu. Treba stvarati Hrvatsku veliku po demokraciji, kulturi, a ne nekakav surogat „velikoj Srbiji“. Politička borba za hrvatsku demokraciju bit će teška i duga. Hrvatska treba biti kapitalistička zemlja, ali s onakvim kapitalizmom koji je po volji Papi. Nama ne treba Hrvatska južnoameričkog tipa, sa zloporabom vlasti i bogatim obiteljskim klanovima, a sa sirotinjskom narodnom većinom. Opozicija je mlaka ili nikakva. U Bosni se vodi prikriveno svjetski rat. Na kraju će pobijediti cjelovita Bosna. Nama mira u Bosni i Hercegovini, dok se ne slomi sadašnja „mala velika Srbija“, rak rana za cijelu jugoistočnu Europu. Granice se ne smiju mijenjati, tu se krije klopka i za Hrvatsku.

Sezonci, studenti, medicinari

Petak, 29. rujna 1995.

Liselotte Heckmann (Frankfurt), ZAV (Zentral-Vermittlung-Stelle), održala nam je predavanje *Posredovanje kod zaposlenja radne snage iz Hrvatske i Slovenije* (personal za njegu bolesnika, sezonski radnici, studenti). Do jeseni 1995. zaposlilo se na određeno vrijeme 293 Hrvata i manji broj Slovenaca. Moguće je zapošljavanje bolesničkog personala i s „Duldungom“. Medicinske sestre/braća moraju imati diplomu, hrvatsku ili slovensku putovnicu, hrvatsku adresu putovnici, domovnicu ili „Duldung“. Molbe se podnose kod *Ministarstva*

BLAGO MILOSRDNIMA

va za rad u Zagrebu. Kandidati moraju biti 6 mjeseci nezaposleni. Oni s „Duldungom“ podnose molbu preko mjesnog Ureda za rad (Arbeitsamt).

Sezonski radnici (berba krumpira, šparoga, grožđa, rad u pilanama, šumama, te u tvornicama za preradu voća i povrća) mogu raditi do 3 mjeseca svake godine. Prednost imaju nezaposleni (najmanje 6 mjeseci) i oni bez mirovine. Plaća po ugovoru.

Studenti, uredno upisani i sa studentskom potvrdom, ne s internacionalnom iskaznicom, podnose zahtjev kod ZAV, Auslandsabteilung (Feuerbachstr. 42-46, 60325 Frankfurt) do 1.3.1996. za sljedeću godinu) ili u Hrvatskoj podnose molbu u Zagrebu (Radnička 1, do 1.2.1996.), starosna dob 18-30 godina, poznavanje njemačkog jezika obvezno. Potvrda o studiju treba biti prevedena na njemački jezik (mora imati: broj semestra, početak i kraj semestralnih ferija, ime fakulteta).

Na kraju zasjedanja prišlo se njegovom kritičkom vrednovanju na za to pripremljenim anketnim listovima. Sljedeći radni susret upriličit će se za dvije godine najvjerojatnije u Ludwigshafenu. Za pripremanje zasjedanja odredit će se radna skupina.

Jura Planinc

Ruka pomoćnica

*Hrvatskim socijalnim
radnicima Njemačkog Caritasa*

*Naroda jednog što odavno nije
imena smio imati svoga
lutaju djeca globusom pustim
noseći svoje relikvije:
tanane veze roda dalekoga.*

*A put ih vodi stazama strmim,
jamama prepunim kalom,
odavno već su milom il' silom
raskrstit morali sa slavom starom.*

*Padaju tako rasuta djeca
u ponor slatkoga srama
što crna je škrinja patnjama
dok duša roda im starog do neba jeca.*

*Iz tame crne pruža se ruka
što pomoći želi, al' drobna,
sudbina ista snašla ih kobna,
al' ljubavlju jača od muka.*

*I slaba ta ruka snage još ima:
podiže, izvlači, miluje djecu,
otire suze, podari sreću,
pomoći želi, al', ne stiže svima.*

(Iz knjige: Ivan Šarić-Bača,
Romanca mojoj Slavoniji, Vinkovci 1995.)

Suradnja sa sarajevskim Caritasom

Zamolba za suradnju sa Caritasom Sarajevske Nadbiskupije radi bolje i efikasnije pomoći ugroženima u Bosni

Dragi prijatelji, poštovani kolege,

poznato nam je koliko ste se svi angažirali u ovome ratu da našem narodu olakšate teški položaj kroz ovo ratno vrijeme i zato Vam svima u ime Caritasa naše nadbiskupije i u ime onih koje ste pomogli i pomažete iskreno zahvaljujem.

Naš Caritas je sada organiziran u 15 regionalnih centara, a svaki regionalni centar posluhuje nekoliko župnih caritasa. Nastojimo postići suradnju svih crkvenih humanitarnih organizacija tako da međusobno izmjenjujemo mjesečne izvještaje o protoku pomoći i po mogućnosti da dostavljamo svi u iste regionalne centre, tako da bi raspodjela po župama bila pravednija. Pomoći stiže dosta manje nego u prvih godina, pa smo morali dati upute da se raspodjela vrši po prioritetima, tj. samo najugroženijima. Vas molimo, kad organizirate pomoć, da tješnje suradujete s našim Caritasom kako bismo imali potpuniji uvid u zadovoljavanju potreba na terenu. Naš Caritas se pokušava što bolje organizirati i što djelotvornije raditi. Sada imamo tim od 24 radnika, uključujući glavni ured, skladište i urede unutar naše Nadbiskupije. Planiramo preseljenje skladišta i jedan dio ureda u Prozor što će nam omogućiti lakši prijevoz robe radi smanjenja potrebnih papira i dozvola, a imat ćemo lakši i bolji kontakt s pojedinim regionalnim centrima. Troš-

kovi samog ureda i skladišta su veliki i samo su djelomično pokriveni od međunarodnog Caritasa. Molimo Vas da nam prema svojim mogućnostima u tome Vi pomognete kako bismo mogli bolje raditi i Vašu pomoć djelotvornije i bolje dostavljati. Ukoliko ste u mogućnosti poslati novčanu pomoć u ovu svrhu, što je za nas jako važno, možete to učiniti izravno preko našeg bankovnog računa koji glasi:

**CARITAS NADBISKUPIJE
SARAJEVO**

Privredna banka Zagreb d.d.

No. 70300280-9982800-344349

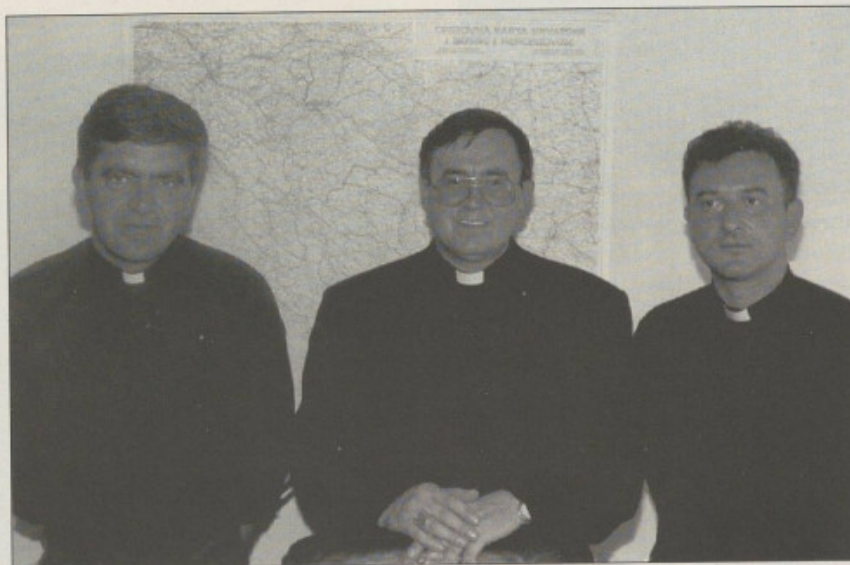
uz naznaku zašto je novac namijenjen. Možete nam na naznačeni broj faxes prije poslati poruku o poslanoj pomoći. Za svaki oblik pomoći, posebno za onaj koji nam je najpotrebniji od srca Vam zahvaljujem. Molimo Vas da nam javite i svoje prijedloge, primjedbe i želje.

Svima Vama srdačan pozdrav i svako dobro u Gospodinu žele:

**Vlč. Anto Perić, voditelj Caritasa
Sarajevske Nadbiskupije**

**Vlč. Robert Ružić,
voditelj ureda u Splitu**

**CARITAS VRHBOSANSKE NAD-
BISKUPIJE SARAJEVO, 58000 SPLIT,
Bana Jelačića 4,
Tel. 021/589-010, Fax. 021/362-960**

Kardinal Puljić u društvu vlč. Ante Perića i vlč. Roberta Ružića

SREBRNI JUBILEJI NAŠIH MISIJA

SINGEN / KONSTANZ

Fra Vlado Ereš uručio je monografiju „Lijepa naša“ bračnom paru Maria i Bernardu Kuisu

U Singenu se na hrvatskom pjeva i moli 25 godina

Završnica gotovo jednogodišnje proslave srebrnoga jubileja misije Singen/Konstanz zbila se 23. i 24. rujna u Singenu. Misu je predvodio i propovijedao dr. fra Tomislav Pervan, provincijal hercegovačkih franjevac. Vanjska proslava održana je u Scheffelhalle, gdje su nastupili misijski folklorasi, baba Ikača, VIS Jukić. Dobročiniteljima uručene prigodne nagrade.

U Singenu je tih rujanskih dana još lijepo sjalo miholjsko sunce. I to je išlo u prilog hrvatskoj katoličkoj zajednici toga područja, koja se pripravlja svečano obilježiti četvrt stoljeća življenja i rada izvan domovine. Bila je to zapravo završnica gotovo jednogodišnjeg slavlja. Počelo je u 17 sati svečanom koncelebriranom misom u crkvi sv. Josipa. Prisutne misnike i vjernike pozdravio je fra Vlado Ereš,

Dobročiniteljke: s. Imelia i Silveria

voditelj misije. Misu je predvodio i propovijedao dr. fra Tomislav Pervan, provincijal hercegovačkih franjevaca. U koncelebraciji su bili: nadušobrižnik u Njemačkoj fra Bernard Dukić, nadušobrižnik u Švicarskoj fra Karlo Lovrić, prvi voditelj misije fra Ante Perković, mjesni njemački župnik, voditelj zagrebačke podružnice karitativnog društva „Kruh sv. Ante“ fra Perica Martinović, te fra Jerko Penava, fra Joso Oršolić, fra Ilija Krezo i fra Anto Batinić.

Povratak s pjesmom

Provincijal Pervan je propovijedao egzodusu hrvatskoga naroda, što pokazuje i obilježavanje srebrnoga jubileja i ove misije. Na putu u egzodus narod su pratili njegovi svećenici. Svi su bili pridošlice i tuđinci, gastarbajteri. Vrijeme egzodusa hrvatskoga naroda je prošlo. Sada predstoji vrijeme vraćanja domovini i korijenima. Domovina čeka i zove, istaknuo je dr. Pervan, te rekao: „Ne dao Bog da slavimo i 50. obljetnicu ove misije!“ Na koncu mise nazočnima se kratko obratio i nadušobrižnik Dukić rekavši da slijedi put povratka kući, i to u stilu onoga psalma: „Išli su išli plačući noseći sjeme sjetveno, vraćat će se s pjesmom noseći snoplje svoje“. Fra Vlado je u znak zahvalnosti predao fra Bernardu jednu povećanu fotografiju, koja je u toj istoj crkvi snimljena točno prije 15 godina.

Propjevao fra Vlado

Velika fešta potom se nastavila u Scheffelhalle u Singenu. Nakon „Lijepe naše“ sve nazočne u prepunoj dvorani, pozdravio je ponovno fra Vlado. Opisao je program proslave i zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli obilježavanju ovoga jubileja. Pozdravne riječi nazočnima su uputili provincijal Pervan, fra Ante Perković i konzulica iz Stuttgarta Zdenka Babić Petričević. Nakon toga uslijedila je prava fešta u kojoj su nastupile sve misijske folklorne sekcije. Predstavljena je i nova audio kasetna pod nazivom „Marijo, hrvatska mati“, mandolinsko-tamburaškog sastava misije pod vodstvom pastoralne suaradnice Dinke Galić. Na toj kaseti propjevao je i sam fra Vlado, koji je te večeri po prvi put nastupio i kao pjevač. Veliko zanimanje publi-

Dvorana je bila prepuna

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

Nastup starijih folklorista

ke privukao je nastup komičarke Nele Eržisnik, odnosno babe Ikače. Ona je na svoj način predstavila najnovija politička zbivanja u domovini, te stanje u hrvatskoj dijaspori. U svoj komad uključila je i nekoliko članova i prijatelja misije. Osobno je zahvalila predstavniku grada Singena gospodinu Grimmu, te dobročiniteljima, kako Hrvatima tako i Nijemcima. Gledatelji jednostavno nisu dali babi Ikači s pozornice, pa se morala vraćati više puta. Već u kasnim, odnosno ranim satima, nastupili su glavni gosti večeri, VIS JUKIĆ, glazbeni sastav bogoslova Franjevačke teologije iz Sarajeva (trenutačno u Samoboru). „Nema pjesme koju ovi fratri ne znaju pjevati“, govorili su mnogi. Za svakoga se našlo ponešto – i za stare i za mlade; i za ples i zajedničko pjevanje.

Zahvala dobročiniteljima

Za vrijeme fešte u dvorani fra Vlado je zahvalio najvećim dobročiniteljima i prijateljima misije, te im uručio prigodne darove. Od 124 tegljača humanitarne pomoći koje je ova misija poslala u domovinu, 70 tegljača skupio je bračni par Maria i Bernhard Kuis, a u skupljanju, pakiranju i razvrstavanju pomoći još su se istakli g. Alfred Gohm, časne setre Silveria i Imelia, župnik župe sv. Josipa, djelatnici udruge „Bosnien Forum“. Posebno je toplo pozdravljen i neumorni vozač humanitarne pomoći Stipe Čolak, koji je još te večeri po stoti put odvezao pomoć za domovinu, ovoga puta za Konjic i Žepče. Svima njima upućene su riječi zahvale i čestitke na njihovu zalaganju.

Fešta u povodu srebrnog jubileja misije Singen/Konstanz trajala je do ranih jutarnjih sati.

tg

VIS Jukić oduševio je sve nazočne

Foto: J. Madračević

MARIA EINSIEDEL / RÜSSELSHEIM

Svetište prognanika i iseljenika

Hrvatska katolička zajednica Rüßelsheim hodočastila je i ove godine u svoje tradicionalno župno svetište Maria Einsiedel. Na misi pod vedrim nebom i uz lijepo vrijeme skupilo se tristotinjak ljudi. Misu su slavili fra Tihomir Grgat i fra Anto Batinić, koji je i propovijedao. Obojica su nakon mise blagoslovili hodočasnička vozila. Svaki vozač dobio je krunicu na dar. Vrijedni članovi misije priredili su za sve hodočasnike specijalitete s roštilja i piće. Našlo se i pite i domaćih kolača. Oni koji imaju sluha su zapjevali i zasvirali, a oni koji su bili sportski raspoloženi igrali su nogomet ili balote. Bila je to nedjelja molitve i dobrog raspoloženja.

Fra Tihomir se od svoje zajednice oprostio 24. rujna, jer odlazi na novu dužnost u HKM Gießen, a na njegovo mjesto u HKM Rüßelsheim dolazi fra Milan Lapić.

SREBRNI JUBILEJI NAŠIH MISIJA

KOBLENZ

Prenošenje vjere otaca

Misija u Koblenzu proslavila je svečano 25. obljetnicu djelovanja. Glavnu misu predvodio je kardinal Kuharić, a koncert duhovne glazbe održao je zagrebački *Collegium pro musica sacra*

Ispred crkve sv. Franje u Koblenzu: kardinal Kuharić, mons. Stanković, mons. Gebert, vlč. Petrović, vlč. Gro...

U subotu 23. rujna započelo je trodnevno slavlje srebnoga pira Hrvatske katoličke misije u Koblenzu, gradu s oko 116.000 stanovnika. Misija je osnovana 1. lipnja 1970., a na njezinu području živi oko 3000 Hrvata iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, dok ih je u samom gradu Koblenzu oko 800. Misija pripada biskupiji Trier u kojoj se nalaze samo dvije hrvatske kat. misije. Ima pet filijala s Bad Kreuznachom kao samostalnom kapelanijom, gdje misu na hrvatskom služi Josip Gregurić, svećenik u njemačkoj pastvi.

Hrvatsku katoličku misiju u Koblenzu vodi vlč. Alojzije Petrović, koji već 24 godine djeluje u hrvatskoj inozemnoj pastvi. Od samog početka pokrenute su mnoge akcije. Osim osnovnih pastoralnih poslova i skrbi za čovjeka, gaji se crkveno pjevanje, folklor, rad s različitim skupinama, karitativni rad sa ženama i djevojkama, uči se hrvatski jezik, osnovan je i tamburaški sastav, župno vijeće, Njemačko-hrvatsko društvo. To društvo se posebno istaklo šaljući humanitarnu pomoć domovini u ovim ratnim neprilikama. Pastoralna suradnica Dragica Žimbek već 23 godine neumorno djeluje u ovoj zajednici. U zadnjih godina u župi vrlo aktivno djeluje župno vijeće što se i osjetilo i vidjelo kod ovog jubileja.

Mise prijateljstva i zahvalnosti

Kroz ovih 25 godina u misiji se krstilo oko 350 djece, a vjenčalo preko 60 parova. Svake nedjelje na misu dolazi oko 300 duša. Najmanje jednom u mjesecu održa se neka priredba. Misija sudjeluje i u aktivnostima grada Koblenza, kao npr. „Tjedan stranih sugrađana“, a priređuje „Dan otvorenih vrata“, božićni bazar.

Prostorije misije stoje na raspolaganju i drugim društvima. U istoj zgradi nalaze se i prostorije socijalnog savjetovališta.

U subotu, 23. rujna u 18. sati, u Herz Jesu Kirche slavljena je misa zajedno s Nijemcima. Misu je trojezično (njemački, hrvatski i latinski) predvodio kardinal Kuharić uz sudjelovanje generalvikara biskupije Trier Wernera Rössela a na misi je pjevao *Collegium pro musica sacra* iz Zagreba. Prije euharistijskog slavlja bilo je svečano primanje u kojem su sudjelovali najvažniji predstavnici crkvenog i društvenog života Koblenza i biskupije Trier kao i predstavnici veleposlanstva iz Bonna.

Jubilarna misa za članove misije na hrvatskom jeziku slavila se u nedjelju 24. rujna u crkvi sv. Franje Asiškog-Goldgrube, u kojoj se inače svake nedjelje služi misa na hrvatskom jeziku. U koncelebraciji su uz kardinala Kuharića i vlč.

Petrovića, bili i msgr. Vladimir Stanković, fra Bernard Dukić, predstavnik biskupije Trier g. Gebert, vlč. Josip Grošić direktor Hrvatskog Caritasa, p. Sebastijan, vlč. Plavšić iz Cerne i mjesni njemački župnik g. Mockenhaupt.

Misa je počela malom procesijom, a članovi *Collegiuma pro musica sacra*, odjeveni u žute i ljubičaste plašteve, pjevali su misu koja se pjevala za vrijeme Papina posjeta Hrvatskoj. Misi su bili nazočni generalni konzul RH u Frankfurtu g. Zdenko Karakaš sa suprugom i g. Šimat iz veleposlanstva RH u Bonnu sa suprugom i kćerkom.

Voditelj misije vlč. Alojzije je sve pozdravio i zahvalio svima, posebno njemačkoj Crkvi, na brizi za Hrvate i misiju. Mjesni župnik Mockenhaupt je također uputio svoju čestitku i pozvao se na sv. Franju Asiškoga, nosioca nade, mira i ljubavi, te zaželio svima prisutnima da hrvatska kat.

Aktivne članice i članovi HKM Koblenz za vrijeme svečane mise, među njima je i pastoralna suradnica Dragica Žimbek

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

Nastup Collegiuma pro musica sacra

zajednica i ubuduće živi i djeluje u tim znakovima.

Kardinal Kuharić je na njemačkom zahvalio prijateljima Nijemcima za veliku pomoć koju su slali i još uvijek pružaju Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini: „Ovu misu ne možemo slaviti, a da u nju ne unesemo Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku, Banju Luku, Sarajevo. Molimo za sve prognane i izbjegle, da se što prije vrate kućama, za ranjenike, branitelje, za sve one koji su položili život u obrani domovine“.

Vozilo – dar župi Cerna

Na kraju euharistijskog slavlja dr. Mira Jozić Habjanec, predstavnica župnog vijeća, zahvalila je kardinalu što je došao

u Koblenz, a g. Gebert, predstavnik biskupije Trier, rekao je da ovih 25 godina života i rada misije nisu bile lake, da je njihov put bio mukotrpan, ali plodonosan, te da se i dalje tako nastavi. Na koncu je vlč. Alojzije pozvao sve u dvoranu na zajednički ručak i kulturno-zabavni program. Nakon mise se ispred crkve našlo mnoštvo vjernika oko jednog kombibusa, koji je Kolpingfamilie darovala za potrebe župe Cerna. Kardinal je tom prigodom blagoslovio darovano vozilo.

Uspješni nastupi Collegiuma pro musica sacra

Kulturno-zabavni program je započeo „Lijepom našom“, nakon koje su slijedila dva recitala: „Što si mi donio tata“ i „Pis-

mo ostavljene majke“. Mladi gitaristi misije, pod ravnanjem profesora Krune Zlatara, otpjevali su i odsvirali „Majko draga“ i „Ne dirajte mi ravnicu“. Potom je nastupio Collegium pro musica sacra. Program je vrsno vodila pastoralna suradnica Dragica Žimbek. Vezilje misije obdarile su kardinala radom svojih ruku – stiliziranim srcima iz okolice Šestina. One djeluju u misiji već od 1972. godine i još uvijek nisu prestale vesti, a sve to za dobrotvorne svrhe.

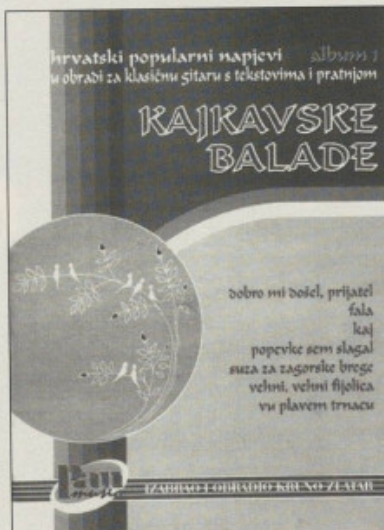
Čestitke na ovom jubileju uputili su još msgr. Vladimir Stanković, vlč. Josip Grošić, konzul Karakaš, fra B. Dukić i drugi. Kardinal se na kraju oprostio i rekao: „Onamo, negdje između Save i Drave, ima jedna lijepa zemlja, najljepša od svih. Neka nam bude blagoslovljena životom, poštenjem, starim vrijednostima, koje su Hrvati unatoč svemu sačuvali. Ostali smo i opstali, makar umanjeni i na suženom prostoru, ali ostali smo u vjeri.“

U ponedjeljak 25. rujna Collegium pro musica sacra održao je dobrotvorni koncert u crkvi sv. Martina u Lahnsteinu na Rheinu, a pod vodstvom s. Imakulate i Cecilije. Oko 250 gledalaca i slušalaca bilo je oduševljeno interpretacijama velikih europskih skladatelja Vivaldia, Mozarta, Bacha, Odaka, Vidakovića, Lukačića, Šimunića i Klobučara. Umjetnike u Lahnstein pozvao je bračni par Hohenbild koji su zaduženi za pomoć Hrvatskoj u okviru akcije „Helft uns leben“ Rajnskomajnskih novina.

Njemačke novine Rhein-Main Zeitung, Rhein-Lahn-Zeitung i Paulinus-Trierer Bistumsblatt opširno su zabilježile proslavu misije. Cijelo slavlje pratila je i zabilježila Hrvatska televizija na čelu s g. Augustinom Bašićem. ■

Zlatarova izdanja

U sklopu proslave glazbenik **Kruno Zlatar** predstavio je svoja dva izdanja „Kajkavske balade“ i „More i mare“ u obradi za klasičnu gitaru s tekstovima i pratnjom. Izdanja su nastala pri radu sa mladim muzičarima župe, a namijenjena su za skupno i pojedinačno muziciranje i pjevanje. U pripremi su i božićne pjesme. Svi zainteresirani mogu ih naručiti po cijeni od 10,- DM (od toga 2,- DM su namijenjene za ratnu siročad) kod Hrvatske katoličke misije, Postfach 1149, (Roonstr. 18), 56011 Koblenz, Tel.: 0261/14506, fax: 14536. ■

VHS FRANKFURT/M.

Kroatisch-Hrvatski

(25. IX. 95 – 12. II. 1996,
Mo+Mi 17.30 – 19 Uhr,
Stufe 2 19.15 – 20.45 Uhr,
Im Gallus-Park 19)

Sie lernen vor allem das Hören und Sprechen, aber auch das Lesen und Schreiben wird geübt, damit Sie sich rasch in dieser Sprache verständigen können. Beachten Sie bitte auch die Sonderveranstaltungen der „Kroatischen Kulturgesellschaft e.V.“: Sie feiert in diesem Jahr 25-jähriges Bestehen.

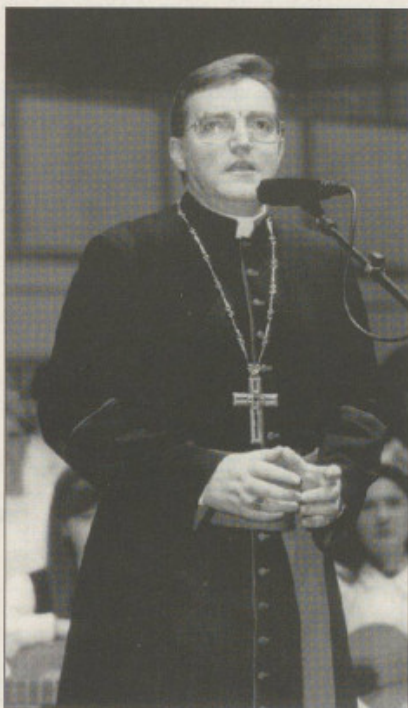
SREBRNI JUBILEJI NAŠIH MISIJA

KARLSRUHE

Četvrt stoljeća u tuđini

I HKM Karlsruhe obilježila 25 godina djelovanja. Misu slavi biskup Bozanić

Obilježavanje 25. obljetnice misije u Karlsruhe započelo je još u veljači održavanjem hrvatskoga folklornoga festivala. Koncem rujna pripravljena je trodnevna duhovna obnova koju je vodio fra Ivan Peran. Završni čin proslave zbio se 30. rujna, i to dvjema svečanim misama. Jutarnju misu zajedno s Nijemcima u 9,30 sati predvodio je mons. Josip Bozanić, biskup krčki. Ta se misa slavila na latinskom jeziku, a u povodu proslave zaštitnika župe i crkve sv. Mihaela, u kojoj se drži i misa za Hrvate.

Mons. Josip Bozanić, biskup krčki

Popodnevnu misu za Hrvate u 16 sati također je slavi biskup Bozanić. U koncelecijaciji su bili voditelj misije vlč. Ivan Plješa i naddušobrižnik fra Bernard Dukić. Recital o prošlosti i djelovanju misije priredio je pastoralni suradnik Ivan Bošnjak. Vjernici su se u velikom broju odazvali završnom činu obilježavanja srebrnoga pira misije.

Ova misija djeluje samostalno od 3. 10. 1970., otkad je sve do danas vodi vlč. Ivan

Voditelj HKM Karlsruhe vlč. Ivan Plješa

Plješa. Mise se slave u Ettlingenu i u Karlsruhe. U gradu djeluje i socijalna služba za Hrvate pri Njemačkom Caritasu. S obzirom na proteklih 25 godina djelovanja zanimljivo je navesti sljedeće podatke: od ustanove misije do sredine rujna

Međunarod

(9. – 22. 9. 1995.)

„Zajedno za ljudska prava“

Međunarodni tradicionalni tjedan u Mainzu započeo je zajedničkom misom u tisućljetnoj katedrali sa svećenicima i vjernicima različitih narodnosti. Propovijed na njemačkom jeziku održao je hrvatski svećenik o. Petar Vučemilo, voditelj HKM Mainz. Tijekom ovih dana, gotovo sve narodnosti koje žive u Mainzu, reprezentirale su svoju kulturnu tradiciju u bogatom i raznolikom programu.

Hrvatsku kulturnu baštinu Hrvati u Mainzu reprezentirali su zajedničkim nastupom u kulturno-umjetničkom programu ispred katedrale. Zbor Hrvatske kulturne zajednice Mainz, u lijepim narodnim nošnjama, pod ravnanjem Tihane Zubek, pjevao je višeglasno stare hrvatske narodne pjesme („Dobra večer stara mila majko“, „Igra kolo“ i „Ladarke“), uz skladnu pratnju tamburaškog sastava pod vodstvom Tonija Budić.

Folklorna grupa HKM Mainz, (starija i mlada), uz pratnju milozvučnih tamburica, vrlo uspješno je izvela splet narodnih kola iz Posavine i kolo „Ražanac“,

ove godine u misiji je kršteno 1188 osoba; prvu pričest je primila 561 osoba; krizmano je 559 osoba, a vjenčano 227 bračnih parova. ■

Zbor HKM Karlsruhe nastupio je na folklorijadi 1995.

jedan

na radost i oduševljenje mnogobrojne publike.

Hrvatska kulturna zajednica s Vijećem stranaca organizirala je izložbu crteža i dokumentacije Drage Trumbetaša, pod naslovom „Stranci u Njemačkoj od 1965-1985“, iz kojih vapije protestni krik protiv nepravde, ugnjetavanja i svakog oblika emigracije našega čovjeka, bilo prisilne ili društveno-ekonomske. Iz tiska je izišao drugi broj glasila HKZ „Naši susreti“, koje je pored nekoliko vijesti iz života hrvatske dijaspe u Mainzu, ukazalo na nužnost povratka iseljenih Hrvata u sada slobodnu domovinu Hrvatsku: „Vratimo se da od naše stare, povijesne i lijepe Hrvatske napravimo zemlju sreće i blagostanja, zemlju radosti i budućnosti, zemlju ravnopravnosti i blagoslova“.

Hrvatski specijaliteti, različita jela i pića, bili su ponudeni od svih hrvatskih udruga u Mainzu.

Hrvati su i ove godine svojim aktivnim sudjelovanjem u međunarodnom tjednu zauzeli značajno mjesto u kulturnom životu grada Mainza, nastupajući složno, zajednički, u jedno ime, u jedan glas – u ime Hrvatske.

Katica Kiš, Mainz

Nastup hrvatskih folklorša i tamburaša

HATTERSHEIM/M.

„Als wir nach Deutschland kamen“

so hieß eine der Veranstaltungen zur WOCHE DES AUSLÄNDISCHEN MITBÜRGERS organisiert von dem Büro der Ausländerbeauftragten der Stadt Hattersheim Frau Bosiljka Dreher. Im angenehmen, städtischen Posthofkeller moderierte der Leiter der Heinrich-Böll-Schule, Klaus Müller, eine interessante Gesprächsrunde unter diesem erwähnten Leitsatz.

Auf dem Podium sprachen: Kristos Tahmanzidis aus Griechenland, Ivan Šponar aus Kroatien, Ahmet Laaray aus Marokko, Giuseppe Mura aus Italien und der in Ex-Jugoslawien, geborene Yüntis Cetinkaya, der während der Tito-Diktatur in die Türkei geflüchtet war und heute als ausländischer Arbeitnehmer in Deutschland lebt. Unter den wenigen beteiligten deutschen Besuchern kam die Frage auf: Warum sind euere (erwachsene) Kinder heute Abend nicht da? Darauf Antworten wie: „Mein Sohn, meine Tochter und meine Enkelin sprechen nur noch deutsch!“ Aber auch: Sie schreiben in

Deutschland ihre Doktor-Arbeit über die Heimat, arbeiten in den muttersprachlichen Rundfunksendungen mit und sind politisch aktiv; deshalb heute Abend nicht anwesend...“ Selbst Angehörige der Anwerbeländer aus der Europäischen Gemeinschaft be-

kamen fremdenablehnende Gesinnung zu spüren, umso schwieriger haben es jene aus den Nicht-EG-Ländern. Jedoch sei Fremdenfeindlichkeit nichts typisch deutsches; außerdem sei sie eher Ausnahme von der Regel. Erstrebenswert sei Integration ohne Verlust eigener Identität; das sei zwar der mühsamere, jedoch viel wertvollere Weg zur gegenseitigen kulturellen Bereicherung statt Verarmung durch Nivellierung...

Teilnehmer der Gesprächsrunde

IZ NAŠIH MISIJA

FRANKFURT

Blagoslov obnovljene kuće i kapele

Nakon dvogodišnjeg obnavljanja zgrade Hrvatskog katoličkog centra u Frankfurtu, Niedenu 27, kardinal Franjo Kuharić blagoslovio je 25. rujna kuću i novu kapelu.

Kuća je vlasništvo limburške biskupije a predana je hrvatskoj katoličkoj zajednici na uporabu. U njoj su smješteni župni ured, svećenički stanovi, kapela i prostorije za rad u skupinama. Druga zgrada u Rüsterstr. 5 će se ovih dana rušiti i gradit će se nova šestokatnica, gdje će biti dvorana i prostorije za vjeronaučnu pouku, sastanke i sve ono što treba našim ljudima. Tu će biti i socijalna služba kao i stanovi časnih sestara. Zgrada bi trebala biti završena za dvije godine. Već je izgrađen projekt, a financijska sredstva osigurala je biskupija Limburg. Na sam dan blagoslova kuće u Niedenu 27 nije mogao prisustvovati limburški biskup dr. Franz Kamphaus, nego ga je zastupao njegov generalni vikar dr. Günther Geis. Za ovu zgodu došao je u Frankfurt i provincijal franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja u Splitu dr. Pavao Žmire. Toj provinciji pripadaju franjevci koji djeluju u Frankfurtu. Među uzvanicima bili su biskupijski direktor za gradnju arhitekt ing. Wolfram Nicol, arhitekt i voditelj građevinske obnove Hainno Geist, projektanti kapele i nove zgrade u Rüsterstraße Christine Hammann, Ruland Effgen i Hans Peter Kissler, te mnogi svećenici, časne sestre i predstavnici raznih društava u Frank-

Koncelebriranu misu u novoj kapeli predvodio je kardinal Kuharić

Zbor HKM Frankfurt

Slike: M. Janković

furtu. Poseban gost večeri bio je i akademski slikar iz Splita Petar Jakelić koji je izradio triptih u kapeli „Kraljica Hrvata“. Svečani blagoslov i koncelebriranu misu je predvodio kardinal Franjo Kuharić u 19 sati. Pod misom je pjevao mješoviti misijski zbor „Mato Lešćan“. Poslije mise bilo je primanje i proslava u dvorani sv. Ante, gdje se okupilo oko 230 uzvanika. Župnik p. Leo Delaš pozdravio je goste i izrazio zahvalnost kardinalu Franji Kuhariću na dolasku i svima koji su doprinijeli obnovi prvog dijela Hrvatskog katoličkog centra. Istakao je nadu da će se isto tako brzo dovršiti i drugi dio, čija se maketa mogla pogledati u dvorani.

Nakon govora o. provincijala i generalnog vikara Geisa nastupio je zbor „Mato Lešćan“ s nekoliko pjesama pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović i dirigentom dr. Josipom Lucić. Isto tako je nastupila i klapa iz Frankfurta „Ferali“. Na kraju je nastupio folklorni ensemble hrvatske kat. zajednice u Frankfurtu „Croatia“ sa završnim plesom iz opere Jakova Gotovca „Ero s onoga svijeta“. Svečanost se nastavila uz jelo i piće do ponoći. L. D.

Generalni vikar limburške biskupije Günther Geis predao je fra Leonu sliku „Glasnik mira“

Akademski slikar Petar Jakelić

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

STUTTGART

NEDJELJA VELIKOGA HRVATSKOGA ZAVJETA – DAN MISIJE

Sva naša zavjetna mjesta

Misijsko dvorište ponovno je bilo prepuno vjernika. Fra Zvezdano-ve riječi kao lijek za dušu. Nastupili: Nela Eržisnik, VIS Jukić, pjevačica Zrinka, sastav „Ruža“. Tombola i zabava do mraka. Zahvala časnim sestrama koje odlaze i pozdrav onima koje dolaze.

Foto: J. Madračević

Članovi VIS-a Jukić sarajevskih franjevačkih bogoslova već su kasnili na početak svečane mise u 11 sati u dvorištu misije. Upali su u prometnu gužvu na stuttgartskim ulicama i nisu mogli tako brzo do misije. Ni taksist im nije mogao prokčiti put. Kasnili su dobrih 20 minuta, a kad su stigli pozdravljeni su burnim pljeskom. U međuvremenu je fra Marinko iskoristio priliku i pročitao razne obavijesti, te reklamirao hrvatski vjerski tisak. Tada je krenula svečana procesija: na čelu su bili ministranti, kip Gospe velikoga hrvatskog zavjeta, te svećenici. Preko tri tisuće vjernika pjevali su Gospi-

ne pjesme i molili za mir u domovini i za svoje potrebe.

Kazališna glumica Marija Sekelez, u pratnji sastava „Jukić“, ispričala je u stihu i prozi povijesni hod hrvatskih Gospinih svetišta. Na oltarskoj tribini napisana su njihova imena: Marija Bistrica, Sinj, Olovo, Kamenita vrata, Aljmaš, Medugorje, Trsat, te kip Gospe velikoga hrvatskoga zavjeta. Tako su se najpoznatija hrvatska Gospina svetišta našla na jednom mjestu, u tudini sa svojim iseljenim štovateljima.

Misu je predvodio fra Zvezdan Linić. Propovijedao je gromko i jasno. Vrijedilo

je čuti tu propovijed. Fra Zvezdan je vodio i trodnevnu duhovnu obnovu misije. Prije završetka mise fra Marinko je zahvalio časnim sestrama koje su dotad djelovale u misiji. U domovinu se vraćaju sestre Alojzija, Tarzicija i Doroteja. Na ovoj misi bila je samo sestra Alojzija, koja se nakon 16 godina rada u inozemstvu vraća u domovinu. Mnogima su potekle suze, jer sestra Alojzija poznaje većinu hrvatskih obitelji u Stuttgartu, a gotovo da nema djeteta kojemu ne zna ime. Zato joj je s pravom upućen dug i srdačan pljesak. Sestra je od svih zamolila oprost i zahvalila na podršci koju je imala tijekom proteklih godina. Mladi su je nagradili posebnim darom.

Nakon mise je slijedilo pučko veselje. Središte programa zbivalo se pod velikim šatorom. Nitko nije ostao gladan niti žedan, jer su se nudili specijaliteti s roštilja, kolači, salate, kava, piće... Predstavljena je knjiga sportskog novinara Bože Šimleše „Sportske bitke za Hrvatsku“. Pod šatorom je kao i u cijelom dvorištu bilo veselo i živo sve do mraka. Sve je oduševio nastup komičarke Nele Eržisnik, a VIS Jukić se ponovno pobrinuo za dobru svirku i za raznovrsne pjesme iz svih hrvatskih krajeva. Pjevali su i pobjednici misijskoga dječjeg festivala, sastav „Ruža“, te kao posebni gost sve poznatija domovinska pjevačica Zrinka. Mladi su došli na svoje pred mrak plešući i pjevajući ispred pozornice. Izvučena je i tombola. Svi koji su kupili tombolu dobili su kalendar za sljedeću godinu, a podijeljeno je i deset glavnih vrijednih zgoditaka. Sav prihod s ove fešte namijenjen je invalidima domovinskog rata. Zapravo ovogodišnja proslava Gospe velikoga zavjeta bila je u znaku zahvalnosti Bogu i Gospi za sve naše pobjede i uspjehe. ah

BLAGO MILOSRDNIMA

MOSTAR Fond „Kraljica Jelena“

Molimo Vas da pomognete naš Fond „Kraljica Jelena“ koji se isključivo brine za siromašne i prognane obitelji, trudnice, djecu-siročad, čiji su svi dosadašnji novčani izdaci dokumentirani i dostupni svakom dobronamjerniku.

O primitku Vaše pomoći i o tome kom je uručena bit ćete pravodobno obaviješteni.

s. Jelena Puljić, voditeljica sektora za obitelj

Svoju pomoć možete poslati čekom na našu adresu: **Fond „Kraljica Jelena“** Stjepana Radića 48, BiH-88000 Mostar ili na žiro-račun: **Fond „KRALJICA JELENA“** HRVATSKA BANKA D.D. MOSTAR, 70920-280-8910049-7100-01261-8

FRANKFURT

10 000 DM za djecu poginulih branitelja

Društvo hrvatskih ugostitelja frankfurtskoga područja poslalo je 20. rujna 10. 000 DM pomoći djeci branitelja poginulih u oslobodilačkim akcijama „Bljesak“ i „Oluja“. Ivan Ivišić, predsjednik Društva, ističe kako je i ova pomoć samo nastavak cijeloga niza ranijih akcija kojima se pomagalo domovini u njezinim najtežim trenucima. Članovi Društva ne žele navoditi sume, ali su one uistinu velike. Jer, pomoć neprestano šalju još od početka rata u Hrvatskoj 1991. Odluke o pomoći donose se brzo i bez pretjeranih formalnosti koje obično prate takve akcije. Moglo bi se reći da se hrvatski ugostitelji u svom humanitarnom radu ravnaju geslom: Pomoć domovini i potrebitima u pravi čas. I ovaj dar djeci branitelja poginulih u nedavnim domovinskim oslobodilačkim akcijama potvrđuje to geslo.

Osim što odlično igra nogomet, Slaven Bilić dobro svira i gitaru

SLAVEN BILIĆ, NOGOMETAŠ

Hrvatska zvijezda u Bundesligi

Bivši igrač Hajduka i hrvatski reprezentativac Slaven Bilić već treću godinu jedan je od najboljih igrača Karlsruhera SC. Njemački mediji kuju ga u zvijezdu, jer je izvanredan tehničar, uporan borac, izrazito cijenjen kod ovdašnjih nogometnih znalaca. Samo ove je godine za produljenje ugovora dobio milijun DM. Ali novac nije Slavenu izmijenio. Ostao je skroman dečko sa splitske rive, odan svojoj obitelji i domovini. U gradiću Karlsruhe Slaven je jedan od najpoznatijih stanovnika.

– Kad sam stigao ovamo iz Splita prije tri godine nije bilo lako.

Najveći problem bio mi je jezik. Trebalo je uložiti dosta truda i svladati tu barijeru. Što se pak tiče nogometa u klubu sam bio lijepo primljen. Veliku zaslugu za to ima naš Srećko Bogdan, koji me je i preporučio Nijemcima. Već nakon prvih probnih utakmica ljudi iz kluba su mi ponudili dobre uvjete. To je zaista bila velika odgovornost, pogotovo što sam se kao stranac trebao daleko više dokazivati – priča nam Slaven, očito još uvijek umoran od napornih priprema.

Njegovim dolaskom Karlsruher SC je doživio pravi preporod. Publika se nakon nekoliko prvih dobrih utakmica opet vratila na stadion. Iduće sezone nogometaši Karlsruhera našli su se na šestom mjestu u Bundesligi, te se plasirali u polufinale kupa UEFA, što je bio najveći uspjeh u povijesti nogometa u ovom gradu. Prošle je godine uslijedila i kupovina novih igrača, a u centru pažnje se je našao Thomas Häbeler.

– Samo za Thomasa Häbeler prošle godine Karlsruher SC je ROMI platio odštetu od 6,5 milijuna DM. To je zaista vrhunski igrač, kapetan njemačke reprezentacije, tako da smo njegovim dolaskom puno dobili. Mnogi me sada u šali zafrkavaju da me je Thomas skinuo s mjesta kapetana. Mislim da je to sasvim normalno, jer kada on može biti kapetan njemačke reprezentacije, sramota je da ne bude na čelu naše ekipe. Inače, za mene kao

stranca je veliko priznanje što sam pune dvije godine bio kapetan Karlsruhera SC.

• Kakav nogomet igraju Nijemci?

– Bundesliga je po svojoj snazi i kvaliteti nogometa prva ili druga u svijetu. U posljednje vrijeme uložili su velik novac u povratak svojih bivših nogometaša koji su igrali u Italiji, Španjolskoj i drugdje. Nijemci uz super tehniku imaju i taj pobjednički mentalitet, motivaciju koja tjera igrače da se bore do kraja. Za razliku od Italije, koja ima u prvoj ligi 3–4 dobre ekipe, Bundesliga je dosta izjednačena. Gotovo nikad se ne zna kad će tko koga pobijediti, jer je svih dvanaest ekipa kvalitetnih. Također je vrlo zanimljivo da je u natjecanju sve čisto, znači nema nikakvih namještaljki, dogovora. Već četiri godine se do posljednjeg kola ne zna tko će biti prvak, a tko ispasti. To je prava konkurencija i zdrava atmosfera.

Drugo, svi su stadioni uglavnom krcati. Igra se nogomet bez velike taktike, jednom riječju liga je atraktivna, a samim time privlačna za gledateljstvo, jer u prosjeku padne 3–4 gola po utakmici.

Trenutno najjači klubovi su „Bayern“ i „Borussia-Dortmund“, jer su najviše uložili u kupovinu igrača. Primjera radi „Borussia“ je vratila 6 svojih igrača koji su igrali u Italiji, a za svakoga je platila najmanje 5,6 milijuna DM odštete, onda ipak za kvalitetu nogometa je najznačajniji novac.

• Vaš pogled na hrvatsku ligu?

Naše je prvenstvo zasad još u povojima. Imamo tri-četiri kluba: Croatia, Hajduk, Zagreb, Osijek koji odskoču po kvaliteti, a drugi su daleko ispod. Ovo je pametno što su napravili ligu od deset klubova, jer mi smo ipak mala zemlja da bismo imali šesnaest prvoligaša. Po kvaliteti igrača naša reprezentacija je u samom vrhu Europe. Samo pogledajte imena: Boban, Šuker, Bokšić, Jarni, Prosinečki, Asanović dosta skupa nogometna imena. Kao reprezentativac od samog osnivanja nove Hrvatske mogu s ponosom istaći da mi je najveća čast i priznanje braniti boje domovine. Najveći nedostatak nam je što se samo kratko sastanemo, dva, tri dana prije utakmice tako da nastupamo neuigrani. Mnogi od nas očekuju da budemo prvaci Europe, ali smatram da to nije baš lako postići, jer su neke ekipe daleko uigranije.

Jedno je sigurno da ćemo se boriti sa žarom kao Nijemci, jer ovo je nešto posve drugo, branimo boje drage nam Hrvatske. Inače, što se tiče nogometnih talenata sigurno smo prvi u Europi. Jedino nam nedostaju prateće službe koje bi uspješno taj prirodni proizvod dovele do finalizacije. Drugo, na čelu reprezentacije imamo dva velika stručnjaka Blaževića i Ivića, ali na žalost oni imaju sasvim drugačije poglede na nogomet. Mi se zalažemo da nam selektori budu profesionalci, pa je vjerojatno da će Ćiro sada to i uraditi kada nema ništa s Croatijom.

MAINZ

Osnovan nogometni klub „Croatia 95“

Uz svestranu pomoć o. Petra Vučemila, članova Hrvatske kulturne zajednice Mainz i drugih zainteresiranih Hrvata, osnovan je 18.6.1995. u Mainzu Hrvatski nogometni klub „CROATIA 95“ DJK – Mainz e.V.

Dugogodišnja želja mladih ostvarila se osnivanjem ovog kluba.

Svoju službenu utakmicu HNK „Croatia 95“ odigrao je u nedjelju 20.8.1995. godine s talijanskim klubom FC AZZURRI Mainz, gdje su naši mladići briljantnom igrom pobijedili talijansku momčad s 3:0.

Vodeći pogodak u ovom prvom susretu postigao je Bandov Dario, a oba sljedeća Antunović Mario, na radost i oduševljenje publike.

Našim mladim igračima, zajedno s trenerom Đuzel Ivanom, svim članovima, te predsjedniku Boži Šukeru, želimo mnogo zadovoljstva i uspjeha u narednim sportskim igrama, kako bi i na sportskom polju uspješno i dostojno reprezentirali hrvatski narod i svoju domovinu.

Katica Kiš, Mainz

• Tko je od naših ostao u Bundesligi?

- Brajković je u Münchenu, on bi baš trebao postati standardan u prvoj ekipi. Zatim Damir Burić iz NK Splita u Freiburgu malo igra, pa ne igra i tako. Dobar je igrač i šteta što ne igra više. Dosta je dobro startao u Dortmundu Zelić, naš Hrvat iz Australije, ali sada čujem tjeraju ga, a navodno ima neku ponudu iz Engleske.

Josip Kuže i Vlado Kasalo bili su u Mainzu, ali su otišli. Slobodno se usuđujem reći, jedini koji je od naših nogometaša u Njemačkoj postao legenda je Srećko Bogdan. On je tu nevjerovatno izgradio veliko ime, prije kao nogometaš, a sada ga gradi kao trener. Bogdan je u Karlsruher SC došao još kada je klub bio u drugoj ligi, te je igrao osam godina s velikim uspjehom. Njegovom zaslugom klub je do sada i postigao takav preporod. Sada je trenutno pomoćnik našeg trenera Winfrieda Schäfera, a svi ga stručnjaci vide kao njegovog nasljednika. Inače, Bogdan bi trebao uskoro završiti i ovdashnju najčeuveniju trenersku školu u Kölnu. Posve je sigurno da je pred njim uspješna trenerska karijera u Njemačkoj.

• Mnogi Vas vide već uskoro u Engleskoj?

- Prije trebam odraditi ovaj ugovor. U zadnjem prijelaznom roku sam imao dosta ponuda iz Italije, Španjolske, Turske, a najinteresantnijom mi se učinila ona iz Liverpoola. Zaista, Englezi su bili najkorektniji, ali su se onda tu umiješali razni naši mešetari, koji su mi kopali jamu bez ikakvog razloga. Na žalost, to su te naše intrige, kojima se pojednici bave samo da bi nešto ušičarili. Imao sam vrlo interesantnu ponudu iz Turske, bivši Ivićev klub nudio mi je milijun i dvjesto tisuća DM godišnje. Ipak, smatram da mi nikad za Tursku nije prekasno. Iz Bundeslige uvijek mogu tamo prijeći, a kasnije se vratiti iz Turske u Njemačku nije nimalo lako.

Tako o svojoj nogometnoj karijeri u Njemačkoj priča Slaven Bilić, naš najbolji nogometaš u Bundesligi, koji je pored nogometa završio pravni fakultet u Splitu. Jednog dana, ako mu zatreba, možda bude i dobar pravnik, kao što je sada nogometaš.

Piše i snimio: Zoran-Roko Paškov

32. Pétanque Weltmeisterschaft in Essen

Jeder Frankreichurlauber kennt das Spiel mit den blinkenden Stahlkugeln, das in unserem Nachbarland als Volkssport auf allen erdenklichen Plätzen gespielt wird. In Deutschland gründeten Angehörige der französischen Botschaft in Bonn/Bad Godesberg 1963 den ersten deutschen Bouleverein. Seitdem hat der deutsche Boulesport bzw. Pétanque, wie das Spiel eigentlich heißt, einen enormen Aufschwung genommen.

Inzwischen spielen 60 000 Deutsche Boule. Es gibt fast 300 organisierte Vereine und Spielgemeinschaften und jährlich werden es mehr. Pétanque ist eine der am schnellsten wachsenden Sportarten in Deutschland.

Jetzt ist es dem Deutschen Pétanque Verband (DPV e.V.) erstmalig gelungen, die attraktivste Veranstaltung dieser Sportart – Die Weltmeisterschaft – nach Deutschland zu holen. Die 32. Pétanque Weltmeisterschaft findet vom 26.–29. September 1996 in der Gruga-Halle in Essen statt. Damit hat der deutsche Boulesport nun auch international Anerkennung gefunden.

Dieses Superereignis wird von vielen TV-Anstalten (insbesondere auf Sportkanälen) weltweit übertragen und sorgt somit zusätzlich für eine weitere Verbreitung des attraktiven Spiels.

Hinweis an die Redaktion (Leser-Service):

Boule oder besser Pétanque, das Kugelspiel, dessen Ausrüstung keine 100 Mark kostet, ist nicht nur ein leistungsbezogener Turniersport, sondern auch eine erholsame Freizeitbeschäftigung für Frau und Mann aller Altersgruppen. Pétanque ist nicht übermäßig anstrengend, schnell erlernbar und wird meist in reizvoller Umgebung auf Plätzen und Wegen von schönen Parks oder Grünanlagen gespielt.

Übrigens: Auch bei Ihnen in der Nähe gibt's bestimmt die Möglichkeit, Entspannung und Spaß beim Boulespiel zu finden. Informationen über nächstgelegene Vereine, Fachmagazine etc. gibt Ihnen gerne die Bundesgeschäftsstelle des Deutschen Pétanque Verbandes unter der Tel.-Nr. 0 22 41/ 53084.

Zentrale für Öffentlichkeitsarbeit der 32. Pétanque Weltmeisterschaft

E. Andreas Bues & Dr. Burghard Muschner, Rheinresidenz, 53639 Königswinter

Telefon 0 22 23/ 2 89 35 + 2 73 18, Fax 0 22 23/ 4316

PAŠKINA KARTULINA

Povratak u – Sabor

Nijemci i Hrvati zajedno, lipo počeli smo se mišati. Ko zna, možda u budućnosti budemo jedan narod CROŠVABE. Ali, šalu na stranu, naša lipotica, bivša misica „Ise-ljene Rvacke“, ovih van se je dan udala za njemačku plivačku zvizdu Inga Kreisingera. Vinčai ih je u frankfurtskoj katedrali naš fra Leo i bila je velika fešta. A vinčanju je bija nazočan Michael Gros – legenda njemačkog plivanja. Svadbena svečanost bila je u jednom poznatom otelu u Milhajmu. Iz Imotskoga je stiglo dosta Ljubinih rodaka, kako bi svoju lipoticu ispratili u brač-ne vode. Imočani i Nijemci lipo su se cilu večer slagali. Nije in bilo dosadno, minja-li su se u svojim igrama. Tako su Nijemci igrali šijavicu i pivali gange, a Imočani su im se odužili plešući valcere. Lipo se sla-žemo sa Njencima i ne tribamo se bojati da bi mogli izgubiti nacionalni identitet, ko moj nekadašnji susid, odnosno komšo Jovo. A Jovo van je nakon Oluje izgubija cili svoj identitet. Sićan ga se ovih godin za vrime srbijanske okupacije, Jovo bi sa svojim dindašima među prvim čeka sva-ku večer friške novine na haufbanovu. Kad bi čapa „Vesti“ u ruke, niko mu nije bija

ravan. Diga bi glavu u zrak i pogleda ko bik, sav ponosan na palež i srbijanski ratni plin. Ali eto, ni dobra dila nisu za vikove, a kamoli ubijanja. Jove više nema na haufbanovu, jer se je jadan zatvorija u stan i sada čita druge novine. Zadnji put san ga vidija da ispod ruke nosi „Večernji list“. Eto, kad svi mirotvorci svita nisu mogli prominiti Jovu i slične, Oluja in je isprala mozak i malo ih spustila na zemlju.

A nakon Oluje, ZNA SE, ča ćemo čekati, idemo odma u nove izbore. Neka nas zauvik vode ljudi koji su nas doveli do ove povisne pobjede.

Ma ne treba nan nikakva opozicija. Ki je to vidija, mi da radimo uspjehe i pobjede, a oni da nan prigovaraju i da nas okolo di stignu ogovaraju.

Nema ništa, zna se, neka bude za vike vikova, Amen!

Ali nije sad u tome vic, to smo rišili, nego nas sad muči ko će od naših iseljenih pulitičaro i domoljubo biti izabran u Sabor. Mista ima za svega dvanajset najboljih, a na listi ih se već prijavilo 312. I sad je sve u rukama iseljeničkog puka. Ali, začudilo

me, naši profesori, inženjeri, doktori priznati, ugledni biznismeni, svi su zamrzili svoje posle, spakirali kufer i čekaju polazak za Zagreb. Neki su već rezervirali avijunske karte i nastup na televiziji. Ali reka san svojoj Ani, života mi, i ja ću se staviti na listu, pa kud puklo da puklo. Ako ne buden izabran u Sabor, onda ću upotrijebiti svoje ercegovačke i dalmatinske veze, da bar buden negdi portir u konzulatu. Ča me briga, imat ću par iljad marak plaće, autu i stan. Zbog toga Van lipo kažen, dragi moji, nemojte se iznenaditi, ako od slidićeg broja ne bude više „Kartuline“, znajte Paško van je iša u diplomaciju. Ali, neće grom u koprive, nemojte se bojati .Ima jačih igračo od Vašeg Paške, ki su spremni dati i sto iljad marak samo da se negdi gurnu. Ali, nećemo više o pulitici, danas je onako, sutra ovako i ostaje nam dragi Bog za vitčnost i neprolaznost. Nego moran van još spomeniti naša sinfoničare iz Zagreba. Gostovali su ovih dan u „Alt operi“, zbog 25 godin „Rvackog društva za kulturu“. I sad kako stvari stoje, najvjerojatnije ćemo ostati bez njih. Toliko su lipo svirali da su ih Nijemci odlučili kompletno kupiti i ostaviti da sviraju samo na proslavama njemačke državnosti. Paško

NAGRADNA KRIŽALJKA

**Rješenje pošaljite
najkasnije do 3. XI. 1995.**

HRVATSKI SVECI[illegible]

Miss Hrvatske iz Berlina

Anica Martinović iz Berlina (podrijetlom iz Tomislavgrada) izabrana je nedavno za Miss Republike Hrvatske. Budući da Anica potječe iz dijaspe, pokušat ćemo s njom objaviti razgovor u sljedećem broju našega lista. (Foto: „Večernji list“)

Nogometnu loptu s potpisima igrača Karlsruhea na stuttgartskoj tomboli prigodom Nedjelje velikoga hrvatskoga zavjeta dobila je ova djevojčica

BAYREUTH

Kršten Dominik Dugančić

Voditelj HKM Bayreuth vlč. Ivan Vargec podijelio je 27. 8. u crkvi sv. Martina sakrament krštenja Dominiku Dugančiću, prviencu mladoga bračnoga para Mirjane i Željka. Kršteniku su kumovali Liza i Ilija Petrović. Na svečanom ručku u čast krštenja okupili su se brojni prijatelji i znanci, te rodbina izdaleka.

Pavo Mikić

Marko Antonini, „Nad grobom posljednjega bosanskoga kralja“. I ova slika uništena je u franjevačkoj crkvi u Jajcu. Jajčani više ne plaču. Sada mogu natrag u svoj kraljevski grad.

Misleći na nju

Tik pred zoru
Pjevci fanfarama najavljuju
Skoru pobjedu nad tminom.
Vile lepršavih kosa
Dovode u štalu
Zadihane konje, zamršenih griva.
Sviće.
Sunce kao zrela naranča
Cijedi tople zrake
Na usnulo selo.

Težaci s motikama na ramenu
I torbama lanenim pod rukom
Već tabaju prtenim putem
U njive.
Moje zlato još spava, blaženo.
Ona ni ne sluti
Da cijelu noć oka nisam sklopio
I evo, dočekaao i jutro
Misleći na nju,
Blaženu.

Dalibor Perković, Mainz

Auf den Trümmern der
Pfarrkirche in Kijevo
bei Knin ▶

Bei der Segnung der
Autos und der Ge-
meindemitglieder der
kroatischen katholi-
schen Mission Rüs-
selsheim in Mariazell
(10.9.1995) wurde
auch dieses Motorrad
gesegnet. ▼

▶ Die Statue des hl. Franz
von Assisi im Hof des
Franziskanerklosters in
Guča Gora bei Travnik
(Bosnien). Der Frie-
densstifter von Assisi
hat auch die Schüsse
des Haßes und der Wut
dieses Krieges erfah-
ren. Bei der Rückkehr
nach Guča Gora haben
die Franziskaner die
Statue wieder an ihre
alte Stelle gebracht.

Foto: ab

◀ Zerstörte Kirche in Kupres
(Bosnien)

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf